

Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther og Jan Erik Ingebrigtsen

Oppvekst i bygder

Ungdom i Sør-Trøndelag

NTNU
Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther, Jan Erik Ingebrigtsen

Oppvekst i bygder

Ungdom i Sør-Trøndelag

NTNU Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Trondheim, januar 2008

Samfunnsforskning AS Senter for idrettsforskning		Rapport	
Avdeling: Postadresse: NTNU Dragvoll 7491 Trondheim Besøksadresse: Loholt Allé 85, Paviljong B Telefon: 73 59 63 00 Telefaks: 73 59 62 24 E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no www.ntnusamfunnsforskning.no/ Foretaksnr. NO 986 243 836		TITTEL: Oppvekst i bygder Ungdom i Sør-Trøndelag	
		FORFATTERE Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther, Jan Erik Ingebrigtsen	
		OPPDRAGSGIVER Senter for idrettsforskning	
RAPPORTNR. 01 / 2008	GRADERING Åpen		
ISBN 978-82-7570-187-7	PROSJEKTNR. 1141200	ANTALL SIDER OG BILAG 80	
PRIS Kr 100,-	PROSJEKTLEDER Nils Petter Aspvik	KVALITETSSIKRET AV Jan Erik Ingebrigtsen	
SAMMENDRAG I denne rapporten fokuseres det på de unges <i>fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i den organiserte idretten, trivsel, rusmidler og bomiljø og framtidstanker</i> i Sør Trøndelag. Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 1996 og 2001. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser. Rapporten omhandler i all hovedsak data fra undersøkelsen gjort i 2006, men er også i Del 2 supplert med data fra 1996 og 2001 for å danne et bilde av utviklingen. Totalt svarte 1862 ungdommer. Dette er en svarprosent på 80. I korte trekk viser ikke rapporten bare at det er stabile forhold over tid. Variasjonene mellom de ulike geografiske lokaliseringene er små. I rapporten ser man at ungdommen har en god trivsel både på skole, trening og under konkurranse. Deltagelsen i den organiserte idretten går noe ned med økt alder, men på tross av dette ser den fysiske aktivitetsmengden ut til å være stabil. Andelene som bruker rusmidler (røyk, snus og alkohol) 1 dag i uka eller oftere er små, hvor både røyk, snus og alkohol plasserer seg mellom sjelden og aldri i gjennomsnitt. Opplevelsene rundt bomiljø er i grove trekk positive - majoriteten mener at bomiljøet er en fin oppvekstplass. Opplevelsen er derimot mer delt rundt fritidstilbud og jobbtilbud. Den positive opplevelsen reflekteres i ungdommenes tanker rundt sin framtid i bomiljøet, hvor en av fire mener de vil bli boende i sitt bomiljø, en av tre mener de vil flytte for så å komme tilbake, mens kun en av ti tror de vil flytte bort for godt. I rapporten er det små variasjoner mellom kjønn, bomiljø og utvikling over tid. Variabelen som viser størst variasjon er alder. Det ser ut til å skje noe med ungdommene i denne perioden (7. klasse til Vgs.) som har innflytelse på variablene sett på i denne rapporten - fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i den organiserte idretten, trivsel, rusmidler og bomiljø og framtidstanker.			
STIKKORD	NORSK	ENGELSK	
	Ungdom og oppvekst	Youth and adolescence	
	Fysisk aktivitet	Physical activity	
	Trivsel	Well-being	
	Rusmidler (Røyk, snus og alkohol)	Intoxication (Smoke, snuff and alcohol)	

Forord

I prosjektet ”Oppvekst i bygder” er det samlet data i 1996, 2001 og 2006. Dette gir oss unike data om utviklingen i bygder i et 10-års-perspektiv. Prosjektet er i Norge begrenset til 6 utvalgte kommuner i Sør-Trøndelag. Våre informanter er elever i 7. klasse, ungdomsskolen og videregående skole.

Vi vil først og fremst takke de nesten 6000 ungdommene som har bidratt til et flott datasett om hvordan det er å vokse opp i bygder. Vi vil også takke kommunene og skolene som har gitt oss anledning til å gjennomføre undersøkelsen i skoletiden.

Denne rapporten er i hovedsak knyttet til datainnsamlingen som ble gjennomført høsten 2006. Da ble datainnsamlingen gjennomført i 5 kommuner, 21 barne- og ungdomsskoler og to videregående skoler. I grunnskolen svarte 1351 elever, noe som gir en svarprosent på 82,0. I de to videregående skolene svarte 511 elever, en svarprosent på 73,7. Når svarprosenten er så høy, bidrar dette til at vi kan anta at utvalget representerer på en god måte ungdom i bygder i Sør-Trøndelag.

Selv om det i rapporten hovedsakelig fokuseres på 2006, trekkes det også inn resultater som viser utviklingen de siste 10 år og resultatene fra Sør-Trøndelag blir også sett i forhold til andre undersøkelser.

I denne rapporten fokuseres det på fysisk aktivitet, deltakelse i organisert idrett, trivsel og rusmidler, samt bomiljø og framtidstanker. I ”Oppvekst i bygder” har de unge også svart på spørsmål om helse. Ansvarlig for den delen av undersøkelsen er professor Geir Espnes ved NTNU.

Denne rapporten er organisert i tre deler. I første del presenteres hovedfunn, teoretisk bakgrunn og tidligere forskning. I andre del presenteres resultater fra Sør-Trøndelag samlet. I tredje del presenteres resultatene fra hver av syv delutvalgene - fem kommuner (grunnskolene) og de to videregående skolene.

Trondheim 15.1.2008

Nils Petter Aspvik

Stig Arve Sæther

Jan Erik Ingebrigtsen

Forord

Innledning	3
Metode	4
Del 1 Oppvekst i bygder	5
Hovedfunn.....	5
Teoretisk bakgrunn og tidligere forskning	8
Del 2 Sør Trøndelag	12
Fysisk aktivitet	13
Organisert idrett.....	15
Trivsel.....	17
Rusmidler	21
Bomiljø og framtidstanker	25
Del 3 Delutvalg	29
Delutvalg 2	29
Sammendrag	30
Fysisk aktivitet	31
Organisert idrett.....	31
Trivsel.....	32
Rusmidler	33
Bomiljø og framtidstanker	34
Delutvalg 3	36
Sammendrag	37
Fysisk aktivitet	38
Organisert idrett.....	38
Trivsel.....	39
Rusmidler	40
Bomiljø og framtidstanker	41
Delutvalg 4	43
Sammendrag	44
Fysisk aktivitet	45
Organisert idrett.....	45
Trivsel.....	46
Rusmidler	47
Bomiljø og framtidstanker	48

Delutvalg 5	50
Sammendrag	51
Fysisk aktivitet	52
Organisert idrett.....	52
Trivsel.....	53
Rusmidler	54
Bomiljø og framtidstanker	55
Delutvalg 6	57
Sammendrag	58
Fysisk aktivitet	59
Organisert idrett.....	59
Trivsel.....	60
Rusmidler	61
Bomiljø og framtidstanker	61
Delutvalg 7	63
Sammendrag	64
Fysisk aktivitet	65
Organisert idrett.....	65
Trivsel.....	66
Rusmidler	67
Bomiljø og framtidstanker	68
Delutvalg 8	70
Sammendrag	71
Fysisk aktivitet	72
Organisert idrett.....	72
Trivsel.....	73
Rusmidler	74
Bomiljø og framtidstanker	75
Figuroversikt.....	77
Tabelloversikt.....	79
Referanseliste.....	80

Innledning

I denne rapporten fokuseres det på de unges *fysisk aktivitetsnivå, deltagelse i den organiserte idretten, trivsel, rusmidler og bomiljø og framtidstanker* i Sør Trøndelag.

Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 1996 og 2001. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser.

Det skjer store endringer fra elevene går i 7. klasse til de avslutter videregående skole. Dette gjelder alle de forhold som blir tatt opp i denne rapporten. Noe forenklet kan en si det er alder som bestemmer mest av de unges aktivitetsnivå, deltagelse i organisert idrett, trivsel, bruk av rusmidler, samt deres framtidstanker og forhold til bomiljø.

Undersøkelsen viser relativt små forskjeller mellom kommunene og skolene, når vi ser på jevngamle elever. Når vi sammenligner med andre studier finner vi også at ungdom fra bygdene i Sør-Trøndelag er stort sett lik annen ungdom i Norge. Undersøkelsen viser relativt små endringer fra 1996 og fram til 2006.

Når vi ser på hele utvalget framstår alder som den klart viktigste variabelen. Samtidig ser vi store individuelle forskjeller. Mange av de individuelle forskjellene skyldes personlige og sosiale forhold som ikke er tatt opp i denne rapporten. I denne rapporten har vi ønsket å fokusere på de store linjene. I media har det ved flere anledninger vært fokusert på ungdomsproblemer, med en underliggende forståelse av at ting var bedre før.

Denne rapporten viser ikke bare at det er stabile forhold over tid, men også at ungdom flest er bra, har det bra og er aktive i bygdene i Sør-Trøndelag.

Metode

Datainnsamlingen er gjennomført i skoletiden, høsten 2006. Det er benyttet et omfattende spørreskjema som elevene brukte rundt en skoletime på å besvare. For de yngste elevene er det innhentet tillatelse fra foresatte. Den praktiske datainnsamlingen er organisert av den enkelte skole/lærer. De utfylte skjemaene er samlet klasse for klasse, eller skole for skole og sendt inn for bearbeiding. Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 1996 og 2001. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser.

I 2006 var det en av de opprinnelige kommunene som ikke svarte bekreftende på at de ønsket å delta i undersøkelsen. Utvalget i 2006 ble derfor begrenset til 5 kommuner. I to av kommunene ble rektorene ved de videregående skolene forespurt om de ønsket å delta. Begge svarte positivt. I de 21 grunnskolene i de fem kommunene svarte 1351 elever (7. – 10. klasse) på skjemaet – dette er 82,0 % av alle elevene. I de to videregående skolene svarte 511 elever, noe som utgjør 73,7 % av alle elever ved de to skolene. Utvalget i videregående skole er svakt fallende med alderen. Av utvalget i videregående utgjør 16.-åringene 39,9 %, 17.-åringene 33,4 %, 18.-åringene 18,6 % og eldre elever utgjør 8,1 %. Dette gjenspeiler til en viss grad alderssammensetningen i videregående skole.

Totalt i hele utvalget er det 51,1 % gutter og 48,9 % jenter.

I denne rapporten er det i hovedsak gjennomført enkle uni-, bi- og multivariate analyser. Resultatene presenteres i hovedsak i form av tabeller og figurer. Noen ganger presenteres resultater i teksten. I analyse og presentasjon er det lagt stor vekt på at enkeltelever, klasser, skoler og kommuner ikke skal kunne gjenkjennes.

Del 1 Oppvekst i bygder

Hovedfunn

Med denne rapporten har vi hatt som målsetting å kartlegge ungdommens fysiske aktivitet, idrettsdeltagelse, trivsel, rusbruk og tanker rundt bomiljø og framtidstanker.

Undersøkelsen viser at ungdom i Sør Trøndelag totalt har en høy **aktivitetsmengde**, hvor i overkant av 80 % oppgir at de er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Kun 2,2 % er inaktive. Alder ser ikke ut til å spille noen stor rolle for hvor aktiv man er, men man kan se tendenser til at aktiviteten har en topp rundt 8. og 9. klasse for så å gå litt ned igjen – flere går over til å være aktive 1 dag i uka. Ved å se nærmere på kjønnsforskjeller viser det seg at det er flest jenter som er aktive 1 dag og 2-3 dager i uka, mens guttene har en høyere andel på 4-5 dager i uka og 6-7 dager i uka. Totalt så har guttene en marginal høyere aktivitetsmengde enn jentene.

Det at undersøkelsen har blitt gjennomført både i 1996, 2001 og nå i 2006 gjør at vi kan se på utviklingen de siste 10 årene. Tallene fra 1996 til 2001 er stabile for den fysiske aktivitetsmengden, men fra 2001 til 2006 ser man tegn på at aktiviteten har økt. Flere er aktive 2-3 dager og 4 dager eller mer, mens andelen som trener 1 dag i uka går ned. Samtidig er det 5 % færre som er aktive sjelden eller aldri i 2006 sammenlignet med 2001.

Mye av den registrerte fysiske aktiviteten ovenfor kan antas å være deltagelse i den **organiserte idretten**, hvor undersøkelsen avdekker at over halvparten av ungdommen trener i et idrettslag 1 dag i uka eller mer. En av fire trener aldri i idrettslag, men med tanke på at kun 2 % er fysisk inaktive er det en sterk indikasjon på at ungdommen holder seg fysisk aktive på tross av fraværende deltagelse i idretten.

Idrettsdeltagelsen ser ut til å holde seg relativt stabil fram til 8. klasse med en liten økning hos de som trener 2-4 dager. Men fra 8. klassetrinn til videregående er det en ca. halvering av de som trener 2-4 dager. Samtidig er det nesten en dobling av de som trener sjelden/aldri fra ca. 30 til 60 %. Totalt så går deltagelsen i idretten ned, mens den fysiske aktiviteten holder seg mer stabil.

Om man er gutt eller jente har svært lite å si for idrettsdeltagelsen. Forskjellene er marginale. Gutter kan vise til en litt større andel som trener 5-7 dager, mens det er noen flere jenter som sier at de aldri trener. Totalt så har jentene en marginal høyere gjennomsnittlig deltagelse enn guttene (3,16 vs. 3,11).

Deltagelsen i idretten har sunket fra 1996 til 2001 i Sør Trøndelag – spesielt hos de som trener 1 dag i uken og 2-3 dager i uken. Deltagelsen går derimot opp fra 2001 til 2006, hvor det skjer en nesten dobling av de som trener 2-3 dager i uken.

Trivselen blant ungdom ser ut til å være høy i Sør Trøndelag, da spesielt hjemme og på trening hvor 85-90 % trives godt eller svært godt. Arenaen med den relativt sett laveste trivselen viser seg å være under konkurranse, der 12 % trives dårlig eller svært dårlig.

Andelen som trives svært godt på trening har en jevn nedgang fra 7.klasse til 1.klasse videregående på ca 65 til 45 %. Den samme tendensen ser man for trivselen under konkurranse, der nedgangen av de som trives svært godt går fra ca 45 til 25 %. Skolen derimot ser ut til å holde seg stabil med en andel på rundt 25-30 %. Kjønnforskjellene knyttet til trivsel er svært marginale, hvor de mest markante forskjellene er på skolen med en litt høyere andel jenter som trives svært godt, og under konkurranse, der det er guttene som har en noe høyere andel som trives svært godt.

Ungdommens trivsel i Sør Trøndelag ser ikke ut til å ha hatt noen spesielle endringer på arenaene hjemme, skole, trening og konkurranse de siste ti årene. De tydeligste funnene er at det har vært en økning av de som trives godt eller svært godt på skolen med ca. 10 % og at andelene som trives dårlig eller svært dårlig på trening og under konkurranse har doblet seg fra ca. 2,5 til 5 %.

På spørsmål rundt **rusmidler** finner vi at 1 av 10 røyker 1 dag i uka eller oftere, samme tallene finner vi for snusforbruk. Konsum av alkohol er derimot noe høyere, der 4 av 10 drikker 1 dag i uka eller oftere. Samtidig finner vi at det er 85 % som ikke røyker, 80 % som ikke snuser og rett over halvparten (52%) som ikke drikker. Både

røyk- og snusforbruket er økende med økt alder, da vi ser en relativt jevn økning fra 7.klasse til 10.klasse, mens det er en mer markant økning både for røyk og snus fra 10. klasse til videregående. De samme tendensene ser man igjen på alkoholkonsumet.

Forbruk av røyk og snus fordelt på kjønn viser kun marginale forskjeller, hvor guttene i snitt røyker og snuser litt mer enn jentene. Jentene har derimot en høyere andel som røyker 5-7 dager enn guttene – dobbelt så mange, mens vi ser motsatt tendens på snusforbruket. Om man er gutt eller jente ser derimot ikke ut til å spille noen stor rolle for hvor mye alkohol man konsumerer – gjennomsnittet er så å si identisk.

Ungdommen har ulik oppfatning om hvor mye ungdom drikker, halvparten mener ungdom drikker mye, mens resterende halvpart ser seg uenig i påstanden om at unge mennesker drikker mye. Utvalget deler seg så å si i to også på spørsmål om deres venner drikker. En av ti sier de er utsatt for drikkepress, mens åtte av ti aldri har blitt utsatt for noe sånt. Større enighet er det derimot om at unge mennesker ikke bruker narkotika, hvor 80 % er uenig i påstanden om at unge bruker narkotika. Men samtidig er det 20 % som ser seg enig i påstanden, hvor 5 % er svært enig.

Ulike spørsmål rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker at ni av ti opplever sitt bomiljø som et fint sted for barn å vokse opp. Åtte av ti mener at fremtiden ser bra ut for de unge menneskene som bor der. Allikevel er det viktig at disse hyggelige tallene ikke overskygger de personene som ser seg uenig i disse påstandene. Halvparten av ungdommen mener det er for få fritidstilbud og jobbmuligheter i sitt bomiljø, samtidig som at syv av ti mener det er for få møteplasser.

Ulike oppfatninger rundt sitt bomiljø skaper også ulike framtidstanker, hvor fire av ti sier de vil bo i området hvis de kan, er det to av ti som sier nei. Fire av ti er usikre på sin framtid. En av tre mener de vil flytte for så å komme tilbake, mens en av ti vil flytte bort for godt.

Holdningene til bomiljø ser ut til å bli mer negativ med økt alder, men dette er marginale forskjeller. Fordelt på kjønn ser man tendenser til at jenter er litt mer negative enn gutter, men også her er forskjellene små

Teoretisk bakgrunn og tidligere forskning

Skal man forstå ungdom som fenomen må man først foreta en begrepsavklaring. Hva kjennetegner det å være ungdom? Litt upresist kan ungdom bety unge mennesker som verken er barn eller voksen. Ved et nærmere innsyn i hva som kjennetegner den moderne ungdom er ulike perspektiv anlagt som for eksempel: et utviklingspsykologisk perspektiv (mentalitet eller sinnstilstand), aldersperspektiv (biologisk og psykisk modning), sosial status- eller rolleperspektiv m.fl.

Ungdomstiden kan være preget av endringer, på lik linje med samfunnet generelt. Men likevel kan denne tiden betraktes som en spesiell tid hvor ungdommene forlater barndommen, med alt det innebærer, og trer inn i voksenlivet. De løsriver seg på mange måter fra barndommens mer eller mindre beskyttende tilstand, og den unge søker mot voksen identitet og etablering av egen status og posisjon. En identitet som skapes gjennom eksperimentering av nye roller, kombinert med en form for akseptert og på mange måter tilskrevet uansvarlighet. Et gammelt og nokså kjent russemotto belyser nettopp dette:

”Man er ung bare en gang, siden må man finne en annen unnskyldning”.

Fysisk aktivitet og idrett

Ungdom og fysisk aktivitet har vært et sentralt tema for flere samfunns- og idrettsvitere opp gjennom årene. Da med ulike fokusområder og tilnærminger som for eksempel: Hvorfor barn og unge bør være i fysisk aktivitet; hvor mye fysisk aktivitet er det blant barn og unge; hva gjør at barn og unge blir og forholder seg fysisk aktive og hvor mye av denne aktiviteten er idretten?

Disse spørsmålene er noe av utgangspunktet for at det har blitt gjennomført flere undersøkelser av ungdoms fysiske aktivitet. Funnene viser at de fleste unge er fysisk aktive og at en meget stor andel deltar i organisert idrett. Samtidig er det tydelig at mange velger å redusere sin aktivitet i løpet av ungdomsårene (Grue 1985, Ingebrigtsen 2004, NIF 2002, Sisjord 1993). Undersøkelsene av de unges fysiske aktivitet har imidlertid ikke tatt for seg mangfoldet i aktivitetene og lokale variasjoner

har fått liten oppmerksomhet. Kan det tenkes at mange unge fortsetter sin aktivitet på andre måter når de avslutter sin deltagelse i idretten? Ingebrigtsen og Sæther (2005) tar opp dette spørsmålet i en undersøkelse gjort på ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal, hvor det viser seg at aktivitetsnivået holder seg stabilt på tross av synkende deltagelse i idretten. De finner også at ungdommens holdning til å trene ser ut til å holde seg stabilt høyt fra ungdomsskolen til den videregående skolen (Ibid). Det er andelen som trener i idrettslag som går sterkest ned, og bidrar til at den totale treningstiden reduseres (Ibid).

Trivsel

Trivsel er et flerdimensjonalt begrep som gjør seg gjeldende på ulik måte i ulike situasjoner. I denne rapporten vil begrepet defineres med grunnlag i Abraham Maslows behovshierarki, som i utgangspunktet er basert på menneskets forsøk på tilfredsstille sine behov ved å prioritere i en viss rekkefølge (Gjerset m.fl. 2006). Trivsel blir med dette utgangspunktet de *dekkede behov*, da behovene er spenning og stimulering, tilhørighet med andre og behovet for å demonstrere ferdigheter (Ibid).

I 2004 gjennomførte Senter For Idrettsforskning en undersøkelse i Møre og Romsdal (Ingebrigtsen, 2004), som ga et innblikk i ungdoms trivsel knyttet til ulike arenaer. Svarene fra denne undersøkelsen gir et bilde av at ungdom trives generelt godt, både på skole, trening og under fysisk aktivitet. Elevundersøkelsen 2007 (Danielsen, 2007) bekrefter god trivsel på skolen og kan samtidig vise til at trivselen har vært stabil fra 03-04 til 05-06. Når det gjelder kjønnsforskjeller og trivsel er det små forskjeller (Ingebrigtsen og Sæther 2005, Elevundersøkelsen 2006). Ingebrigtsen og Sæther (2005) fant også kun små variasjoner når de så på trivselen fordelt på alder.

En undersøkelse gjennomført av senter for idrettsforskning høsten 2004 viser at det er en sammenheng mellom aktivitet og trivsel. De aller fleste unge trives godt på de ulike arenaene. Hele 64,2 % trives svært godt på treningene, 51,5 % trivdes svært godt i gymtimene, og 44,6 % trivdes svært godt i idrettskonkurranser (Ingebrigtsen 2004).

Rusmidler

I Norge har SIRUS (statens institutt for rusmiddelforskning) over lengre tid kartlagt 15-16 åringer sitt forhold til rusmidler som tobakk, alkohol og narkotika, som en del av en større internasjonal undersøkelse i regi av ESPAD (European school survey project an alcohol and other drugs). Denne ESPAD undersøkelsen har blitt gjennomført tre ganger (1995, 1999 og 2003). Resultatene har vist at andelen røykere steg fra 1995 til 1999, men ble redusert igjen i 2003. I alle de tre undersøkelsene var det en større andel av jentene som røykte samtidig som at andelen gutter som røyker daglig ble kraftig redusert mellom 1999 og 2003 sammenlignet med jentene (Skretting og Bye 2003). Folkehelseinstituttet (FHD) bekrefter disse funnene i sin undersøkelse, og kan samtidig vise til geografiske forskjeller (Ingebrigtsen og Sæther 2005).

Statens tobakksskaderåd gjennomførte en undersøkelse i samarbeid med norsk gallup, hvor de hadde som mål å kartlegge andelen som røyker på norske ungdomsskoler (Wedde og Lindbak 2005). Resultatene viser at andelen som røykte daglig var moderat økende for alle de tre klassetrinnene både blant jentene og guttene mellom 1995 og 2000, fulgt av en reduksjon i 2005 (ibid).

Når det gjelder bruken av snus, ser den ut til å være økende i Norge. I motsetning til røyking er andelen som bruker snus av og til økende for både jenter og gutter. Det at flere undersøkelser gjort på snus (Nossum 2004, 2005) viser til en lik utvikling kan tyde på at dette er en nasjonal tendens, på tross av tilsynelatende geografiske forskjeller. Dette bekreftes av undersøkelsene til Statens tobakksskaderåd (Wedde og Lindbak 2005).

Ungdomsskoleelevers drikkemønster og alkoholkonsum blir ofte antatt å være i endring. Noe som blir bekreftet av SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning) sin årlige undersøkelse på bruk av rusmiddel blant ungdom i alderen 15-20 år. Noe forenklet viser undersøkelsene at forbruket av alkohol blant ungdom viste en klar økning fra første halvdel av 1990-tallet fram til tusenårsskiftet. Samtidig er tallene klare på at gutter drikker mer enn jenter (Skretting 2007).

Bomiljø

Fraflytting fra rurale områder, til fordel for befolkningsmessig konsentrasjon i urbane strøk, er et sentralt tema innen norsk bygdeforskning. Fokus har spesielt vært rettet mot ungdom og deres forflytninger. Hvorfor velger så mange rurale ungdommer å flytte fra hjembygda og heller utvikle urbane livskarrierer i de større byene? Og vel så interessant – hva kjennetegner ungdommene som ikke ønsker å flytte fra hjembygda, men som heller satser på en rural fremtid?

Barn og ungdoms oppvekstmiljø er det som ofte blir sett på som svært viktig for at en bor eller flytter (tilbake) til bygda (Orderud 2001, Stenbacka 2001, Lysgård m.fl. 2000). Den trygge og gode oppveksten er, i følge Villa (2005), et element i forståelsen av en rural idyll.

Bygda som trygg og god er i Villa sin doktorgradsavhandling (Villa 2005) en voksenopplevelse. Studier av barn og ungdom sine egne opplevelser av oppvekst i bygda viser at sosial trygghet, frihet, snille naboer og ”alle kjenner alle” er noe også de framhever som årsak til at de trives (Brottveit 1998). Men det som for barnefamilien er et trygt og tett lokalmiljø, kan være begrenset og ensidig for ungdom og andre voksne (Villa 2005). Som en polarisering av alle de positive opplevelsen med å bo på bygda, trekkes også flere negative elementer fram. Noen opplever bygda som en plass som mangler kulturtilbud, underholdning og uteliv. En plass med fraflytting generelt og kvinnefracflytting spesielt (ibid).

Opplevelsen av å vokse opp og bo i ei bygd ser derfor ut til å være delt, hvor det for noen, med utgangspunkt i sin livssituasjon, passer bra, passer det mindre bra for andre. En tendens man kan kjenne seg igjen i med utgangspunkt i det ovennevnte behovshierarkiet til Maslow, der menneskene forsøker å tilfredsstille sine behov ved å prioritere i en viss rekkefølge, som for eksempel utdanning/jobb, trygghet, fritidstilbud osv. (Gjerset m.fl. 2006).

Del 2 Sør Trøndelag

I del 3 kartlegger vi variablene mengde fysisk aktivitet, deltagelse i den organiserte idretten, trivsel, rusmidler og bomiljø og framtidstanker på kommunenivå. I denne delen – del 2, ønsker vi å kartlegge de samme variablene på fylkesnivå. Sør Trøndelag fylke. Her vil også kjønnsforskjeller, aldersforskjeller og utvikling (1996-2006) bli beskrevet.

I denne undersøkelsen er det med 5 kommuner, med tilhørende 21 barne- og ungdomsskoler, og 2 videregående skoler. Antall elever totalt som har svart på spørreskjemaet i denne undersøkelsen er 1862 ungdommer mellom 7kl. og Vgs.

Tabell 1: Fordeling av utvalget på fylkesnivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	947	51,1
Gutt	906	48,9
Total	1853	100

Av de 1862 ungdommene som var med på denne undersøkelsen, var 947 av disse jenter. Noe som tilsvarer litt over halvparten (51,1 %) av utvalget. Guttene representerer 48,9 % av dette utvalget med sine 906 besvarelser. Kjønnfordelingen er derfor veldig jevn i dette utvalget med en litt høyere andel jenter.

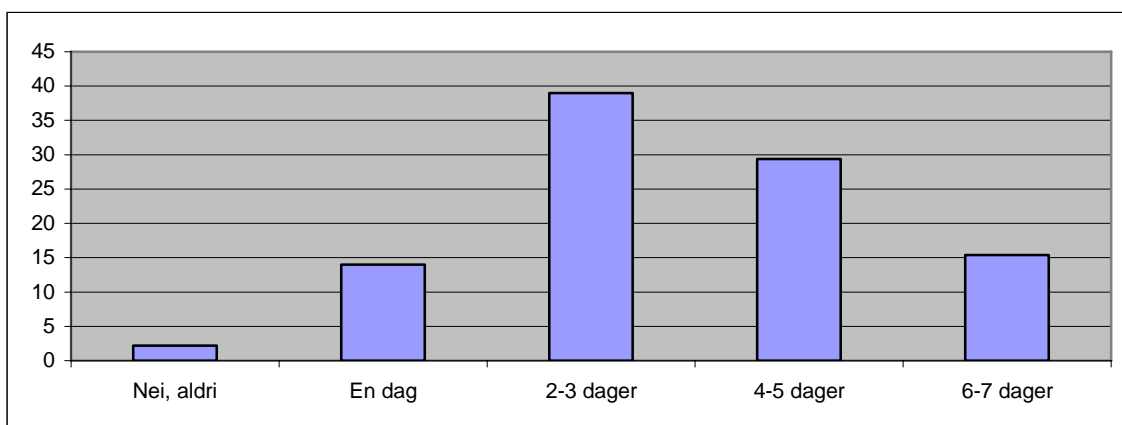
Tabell 2: Fordeling av utvalget på fylkesnivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent

	Frekvens	Prosent
7.klasse	293	15,7
8.klasse	352	18,9
9.klasse	354	19,0
10.klasse	342	18,4
Videregående	511	27,9
Total	1852	100

Som man ser av tabellen ovenfor er det en jevn aldersfordeling mellom klasstrinnene på barne- og ungdomsskolen. Andelen som representerer Vgs. er noe høyere enn de andre klasstrinnene med sine 27,4 %, men totalt sett så er dette er god aldersfordeling hvor alle ligger mellom 15,7 og 27,4 prosent.

Fysisk aktivitet

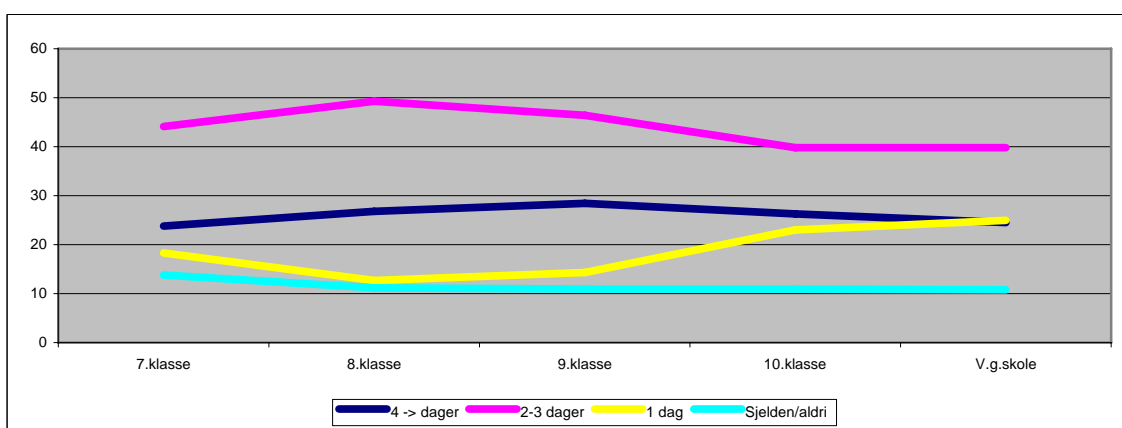
Kommunene/skolene i Sør Trøndelag, som har vært med i denne undersøkelsen, kan samlet sett vise til flotte tall med tanke på ungdommens mengde fysiske aktivitet. Over 80 % oppgir at de er fysisk aktive 2-3 dager eller mer, hvor hele 15 % er aktive 6-7 dager. Kun 2,2 % er inaktive. Den gjennomsnittlige fysiske aktivitetsmengden hos utvalget i denne undersøkelsen ligger på 3,42 – midt i mellom 2-3 dager og 4-5 dager.¹

Figur 1: Antall dager svett og andpusten i uka

Aldersforskjeller

Det er en svak oppgang fra 7. til 9. klasse hos de som er aktive 2-3 dager eller mer. Men fra 9. til 10. klasse går den høye aktivitetsmengden ned og flere begynner å trene 1 dag i uka. Nivået er relativt stabilt fra 10.-Vgs.

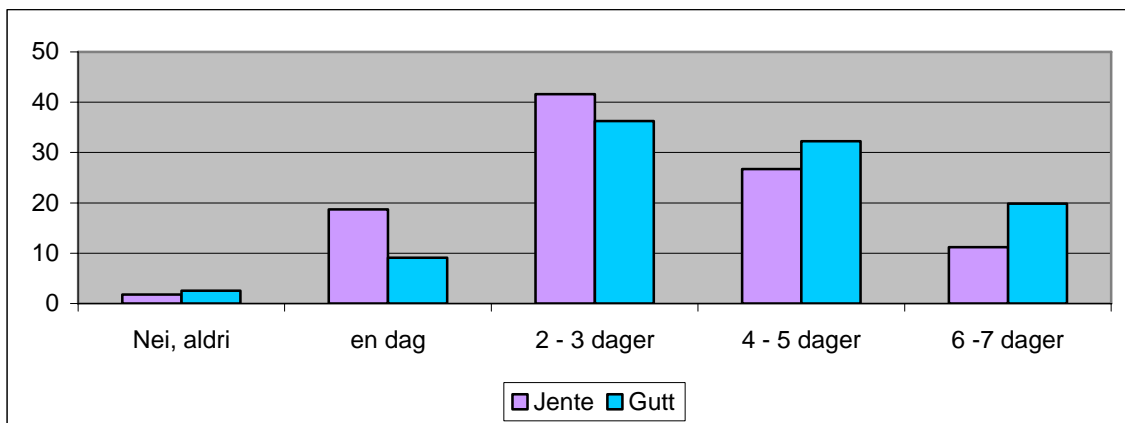

Figur 2: Mengde fysisk aktivitet fordelt på alder.

¹ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

Kjønnsforskjeller

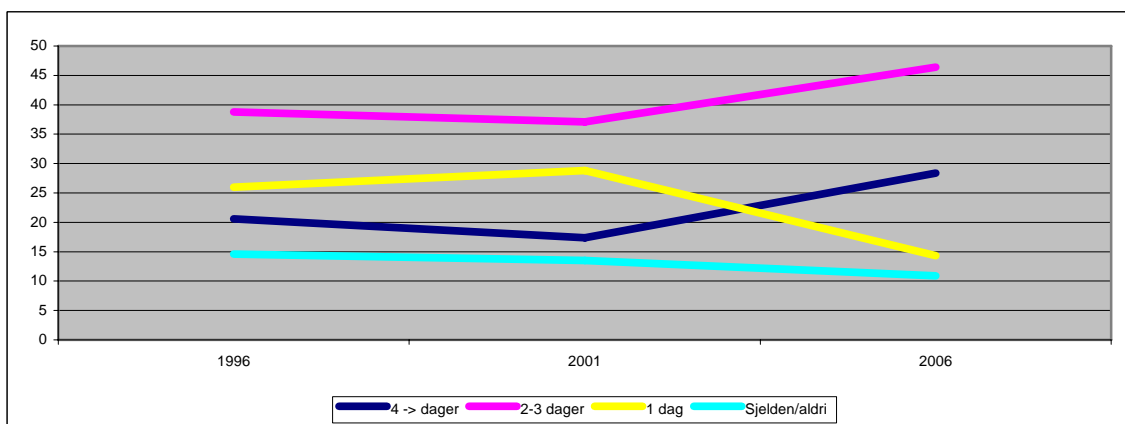
Om man er gutt eller om man er jente har, som man ser nedenfor i figur 3, noe å si for hvor fysisk aktiv man er. Det er flere jenter enn gutter som er fysisk aktive 1-3 dager i uka, mens guttene har en større andel som er fysisk aktive 4-7 dager i uka. Et resultat som kommer av at det er dobbelt så mange jenter enn gutter som er fysisk aktive 1 dag i uka, mens guttene er dobbelt så mange når det gjelder å være fysisk aktive 6-7 dager i uka. Samtidig kan man legge merke til at både guttene og jentene svarer hyppigst på 2-3 dager i uka. Mens guttene kan vise til en gjennomsnittlig fysisk aktivitetsmengde på 3,58 – midt mellom 2-3 dager og 4-5 dager, ligger jentene noe nærmere 2-3 dager (3,27)

Figur 3: Mengde fysisk aktivitet fordelt på kjønn.

Utvikling 1996 → 2006

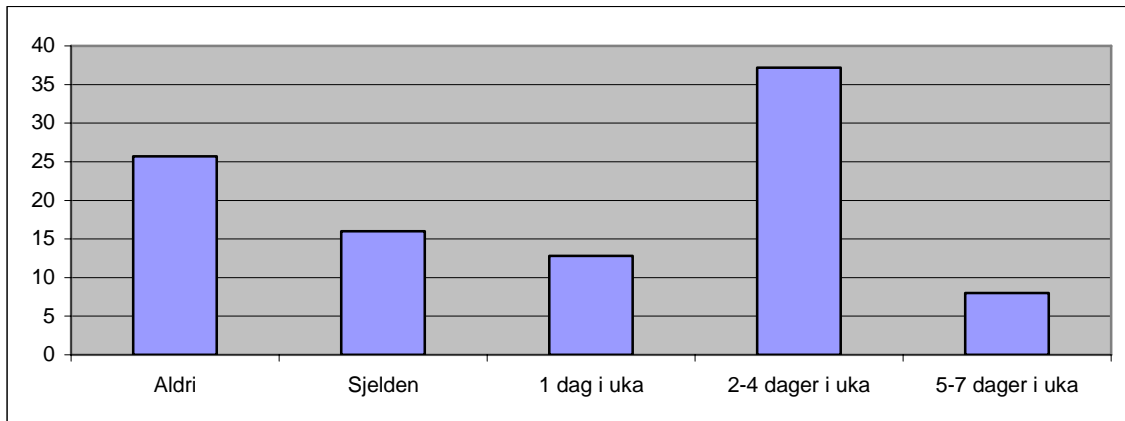
Andelen som var fysisk aktive 2-3 dager eller mer var stabil mellom 1996 og 2001, men økte betydelig fra 2001 til 2006. I tillegg oppgir en mindre andel at de er sjelden eller aldri fysisk aktive fra femten prosent i 1996 til ti prosent i 2006.

Figur 4: Mengde fysisk aktivitet sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Organisert idrett

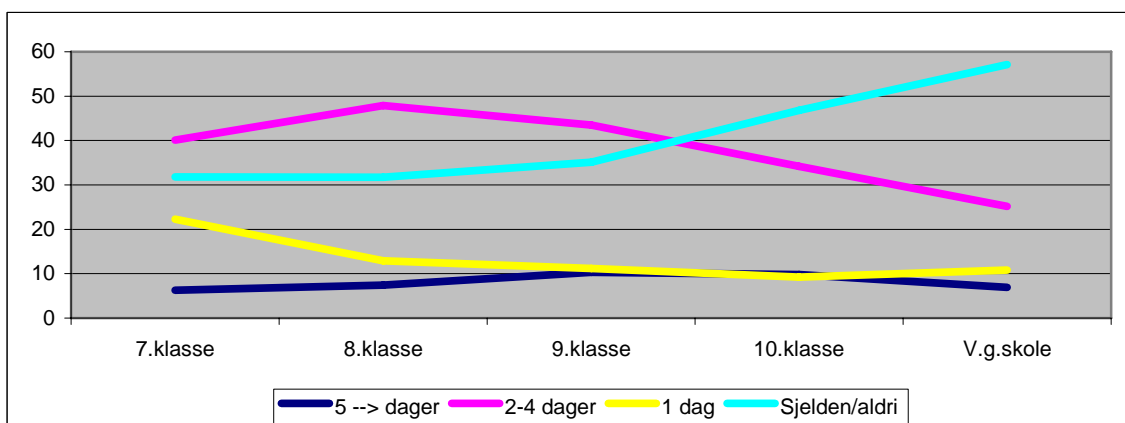
Av organisert idrett trener litt over halvparten av ungdommene i et idrettslag en dag eller mer i løpet av en uke. Så mange som en av tre trener i et idrettslag to til fire dager i uken, mens en av fire aldri trener i et idrettslag. I gjennomsnitt trener ungdommen litt i overkant av 1 dag i uka (3,14)².

Figur 5: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.

Aldersforskjeller

På tross av at ungdommen øker antallet treninger i begge periodene mellom 7. til 8. og fra 8. til 9. klasse, er idrettsdeltakelsen blant ungdommen synkende med økt alder. Økt spesialisering kan være noe av årsaken til dette, hvor man bestemmer seg for å kun drive med en idrett?

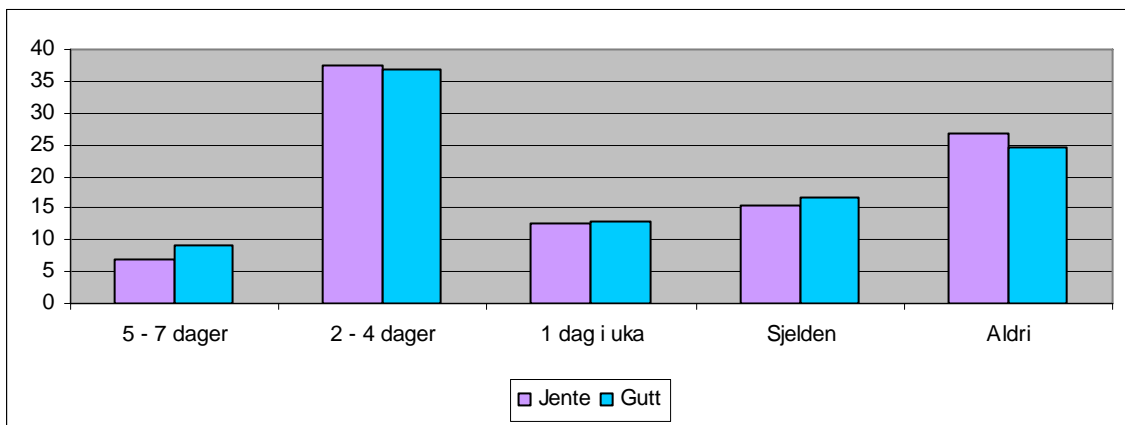

Figur 6: Antall dager man deltar i den organiserte idretten fordelt på alder.

² 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Kjønnsforskjeller

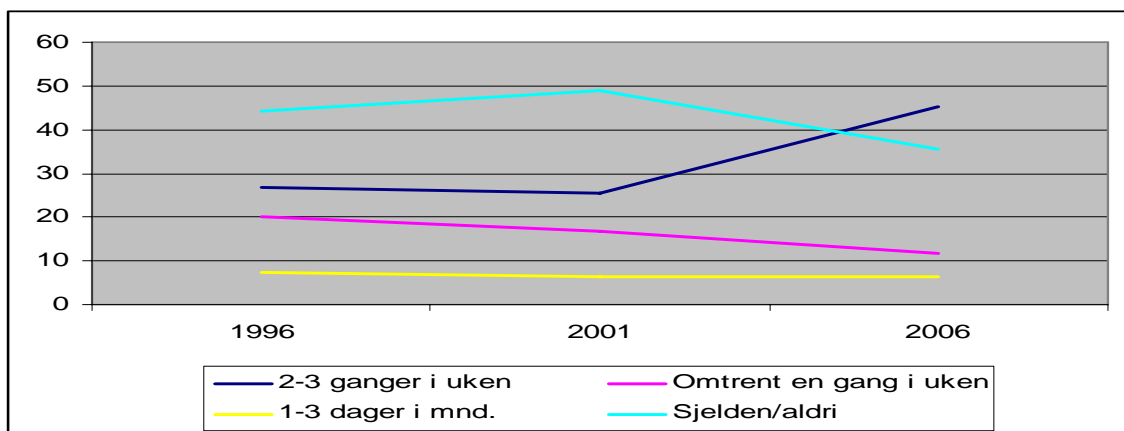
Ser man på kjønnsforskjellene knyttet opp mot idrettsdeltagelsen, er det helt klart små forskjeller mellom gutters og jenters mengde deltagelse. Guttene har en litt større andel som trener 5-7 dager enn jentene, mens det er noen flere jenter enn gutter som sier at de aldri trener. Gjennomsnittet viser også til små forskjeller med en marginal høyere deltagelse hos jentene med et gjennomsnitt på henholdsvis 3,16 mens det hos guttene er på 3,11.

Figur 7: Antall dager man deltar i den organiserte idretten fordelt på kjønn.

Utvikling 1996 → 2006

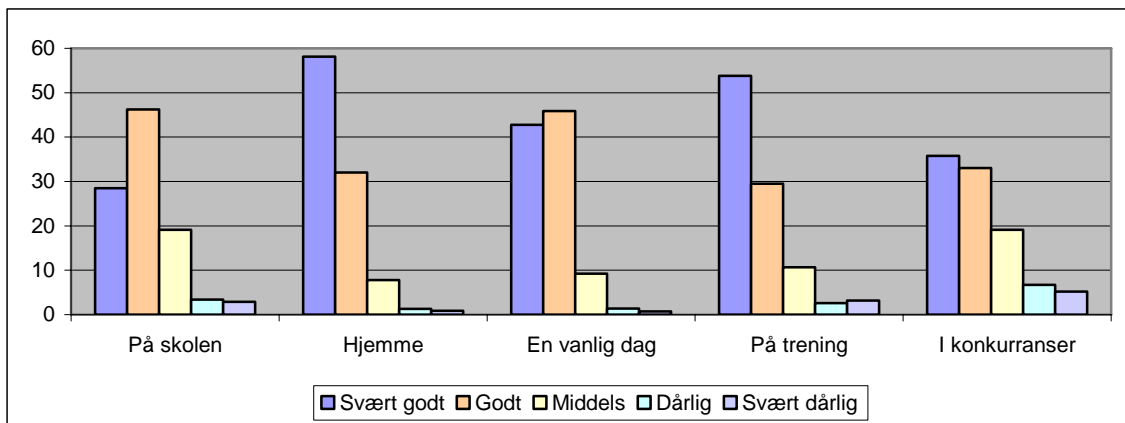
Fra 1996 til 2001 har deltagelsen i den organiserte idretten en svak nedgang, spesielt med tanke på de som trener 1 gang i uken og 2-3 dager i uken. Fra 2001 til 2006 går derimot deltagelsen opp igjen grunnet nesten en dobling av de som trener 2-3 ganger i uken.

Figur 8: Deltagelse i den organiserte idretten sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Trivsel

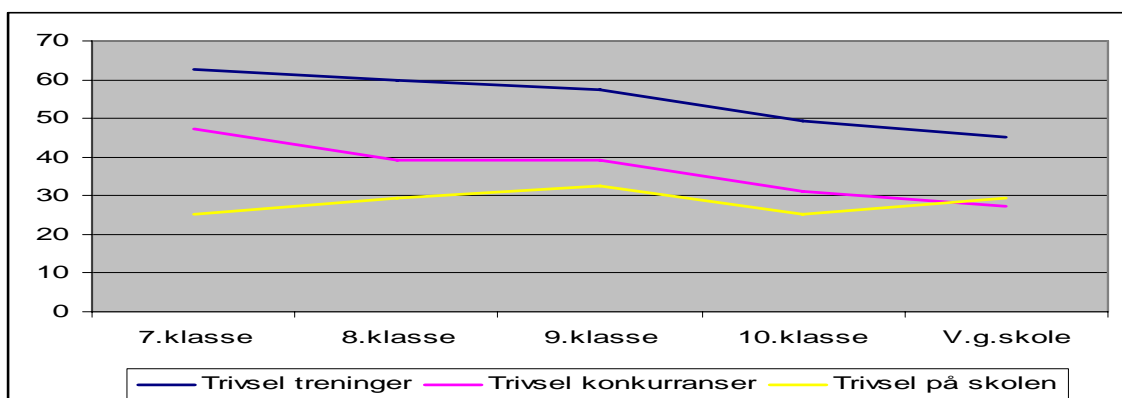
De aller fleste ungdommene trives godt eller svært godt på de fleste av arenaene de deltar på. To arenaer som peker seg ut i positiv forstand er hjemme og på treninger. To av fem blant elevene trives svært godt en vanlig dag, mens kun en av tre trives svært godt i konkurranser. Den største mistrivselen finner man i konkurranser hvor tolv prosent trives dårlig eller svært dårlig. Dette bekreftes av gjennomsnittsbesvarelsen for de ulike arenaene. Trivselen hjemme er høyest med et gjennomsnitt på 1,55 og lavest i konkurranse på 2,12. Merk deg at den, relativt sett, laveste trivselen ligger på *godt* (2).

Figur 9: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På fylkesnivå.

Aldersforskjeller

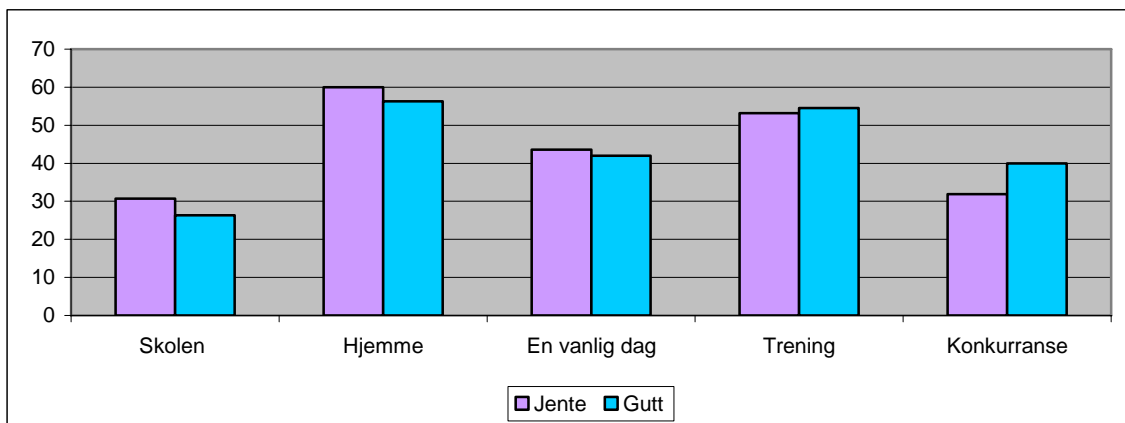
Det skjer mye i livet hos en person i ungdomsårene, og det er derfor interessant å se på hvordan trivselen fordeler seg i forhold til alder. I dette tilfellet velger vi å fokusere på arenaene trening, konkurranse og skole. Trivselen blant elevene som trives svært godt er synkende både på trening og i konkurranser. Her er det grunn til å påpeke at rundt tjue prosent færre av elevene på alle alderstrinn trives svært godt i konkurranser sammenlignet med på treninger

Figur 10: De som trives svært godt på skole, trening og konkurranse fordelt på alder.

Kjønnsforskjeller

Ved å se på de som trives svært godt fordelt på kjønn, får man et bilde av eventuelle forskjeller mellom jenters og gutters trivsel knyttet til de ulike arenaene: skole, hjemme, en vanlig dag, trening og konkurranse. På skolen er det fem prosent flere jenter som trives svært godt enn gutter. Også hjemme er det noen flere jenter som trives svært godt, men forskjellen er liten (3 %). Trivselen en vanlig dag ligger på rundt femti prosent hos begge, med en halvannen prosentandel flere jenter. På trening er også trivselen veldig lik mellom gutter og jenter, men hvor guttene har en prosentandel flere som trives svært godt. Trivselen knyttet til konkurranse er derimot mer ulik, hvor guttene har nesten ti prosent flere som trives svært godt i forhold til jentene. Gjennomsnittene for jenter og gutter viser de samme tendensene - små variasjoner, hvor avviket sett opp mot kjønn er størst på trivsel under konkurranse med jenter på 2,21 og gutter på 2,02.

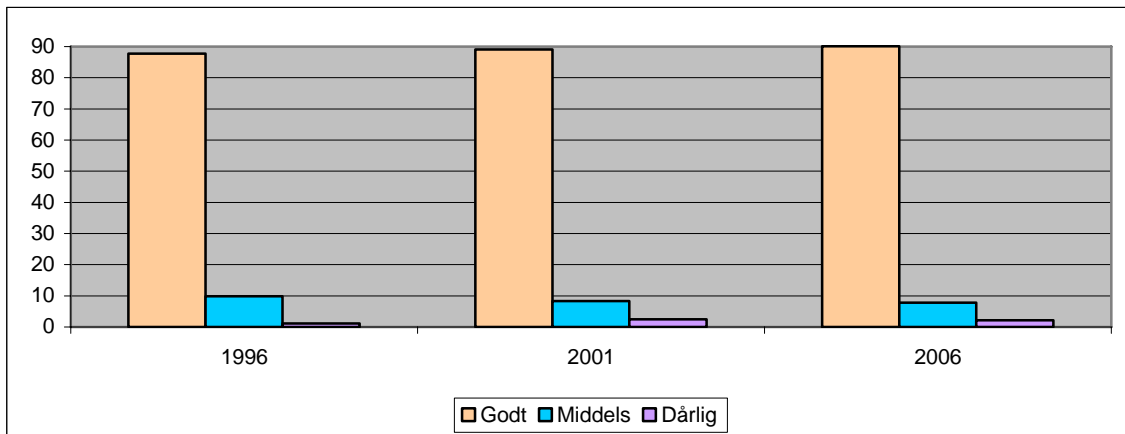

Figur 11: De som trives svært godt på ulike arenaer fordelt på kjønn.

Utvikling 1996 → 2006

Trivsel hjemme

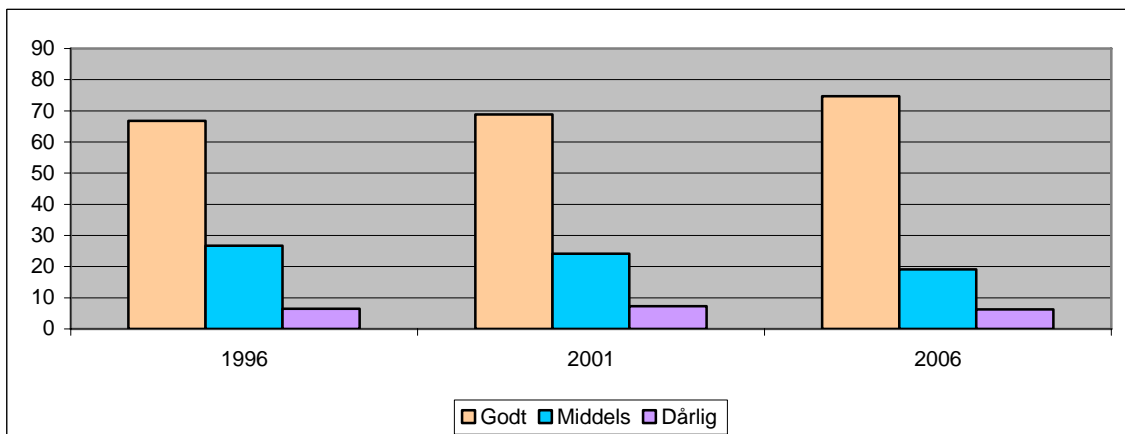
Nitti prosent av ungdommen trives godt eller svært godt hjemme. Noe som har vært relativt stabilt fra 1996-2006. Middels trivsel har vært stabil med svak nedgang, mens de som ikke trives gikk litt opp i 2001 (2,5%), før de gikk ned igjen i 2006 (2,1%).

Figur 12: Trivsel hjemme sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Trivsel skolen

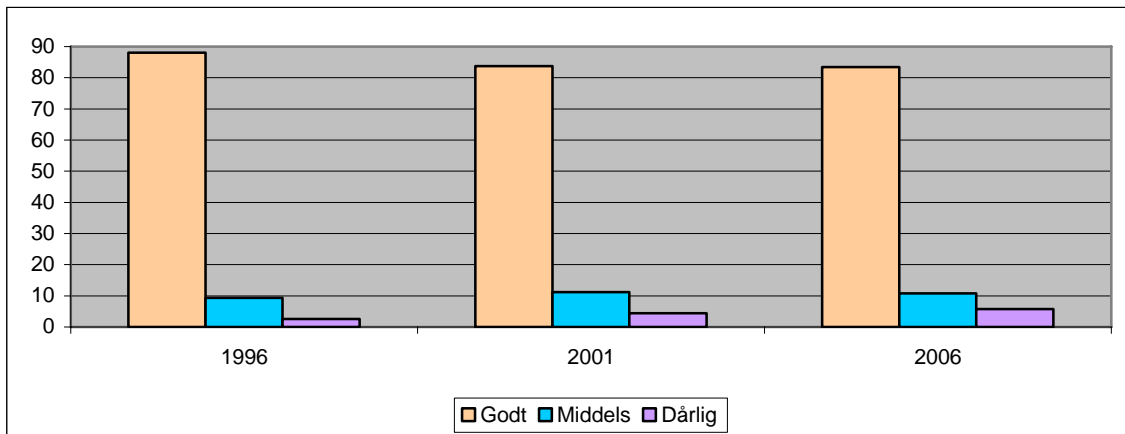
Det er en økning av de som trives godt eller svært godt fra 1996 til 2006 på nesten ti prosent. De som har vist til middels trivsel har hatt en svak og jevn nedgang, mens de som ikke trives er stabil på rundt seks til sju prosent.

Figur 13: Trivsel på skolen sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Trivsel trening

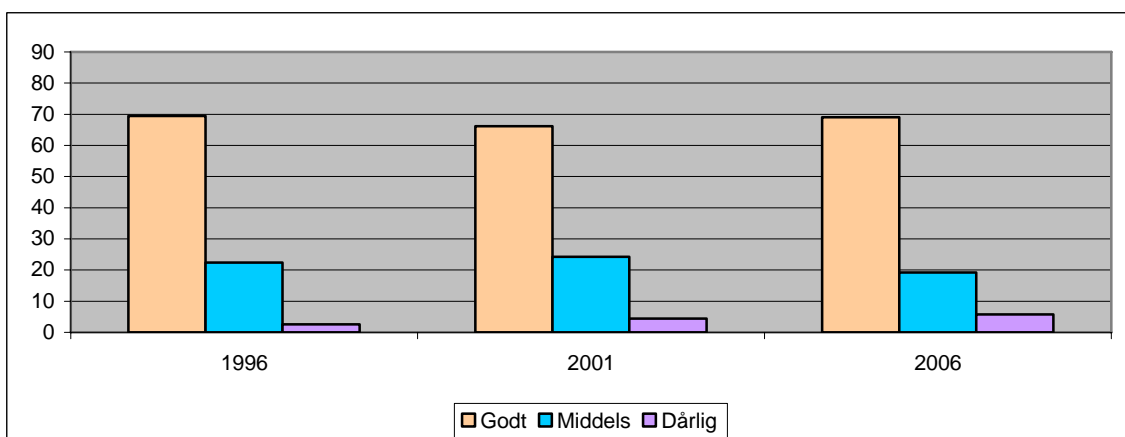
Hele åttiåtte prosent trivdes godt eller svært godt på trening i 1996. En svak nedgang gjør at det i 2006 er åttitre prosent som trives godt eller svært godt. Hos de som trives middels er tallene relativt stabile mellom 1996-2006, mens det er en økning fra 2,6% til 5,8% av de som ikke trives

Figur 14: Trivsel på trening sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Trivsel konkurranse

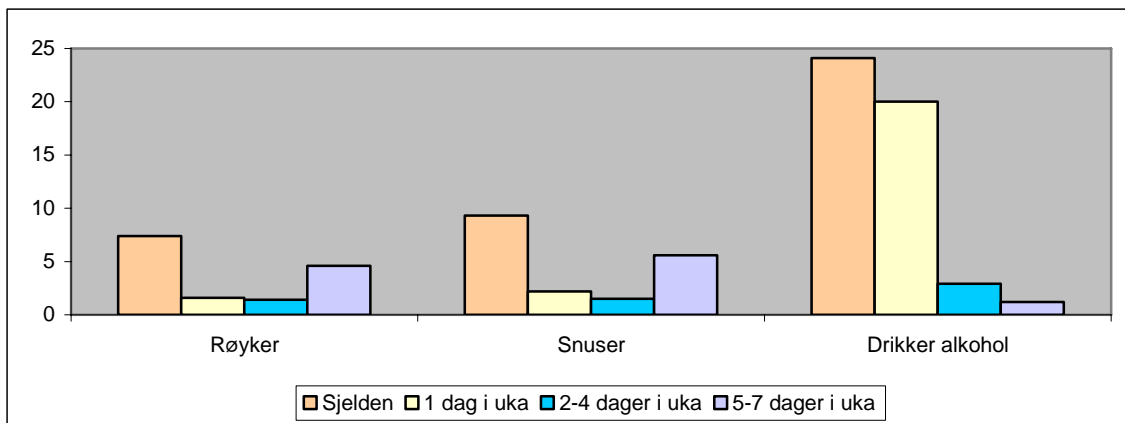
Av de som trives godt eller svært godt er antallet relativt stabilt. Med en svak nedgang i 2001, og litt opp i 2006. De med middels trivsel holdt seg stabile fra 1996-2001 men hadde en liten nedgang i 2006. Av de som ikke trives under konkurranse økte fra 2,6% til 5,8 % fra 1996-2006.

Figur 15: Trivsel under konkurranse sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Rusmidler

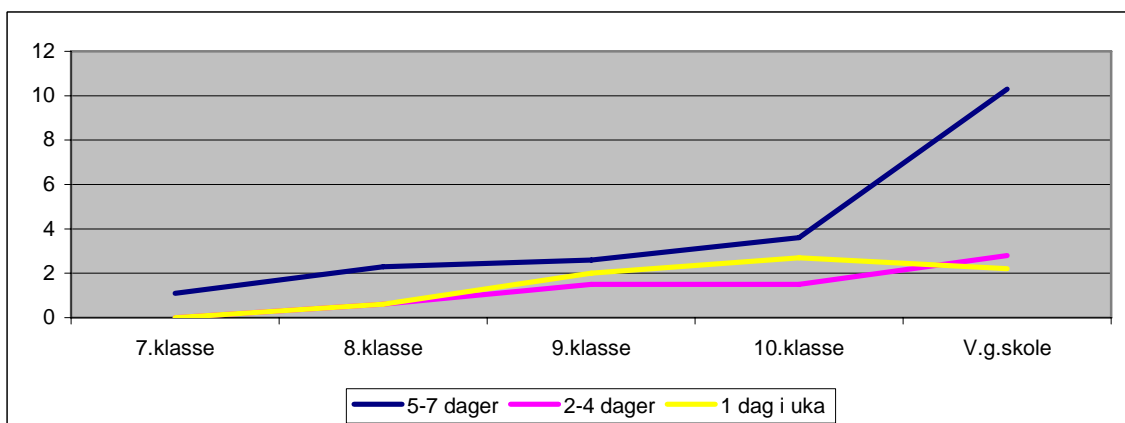
På spørsmål om forbruk av røyk, snus og alkohol oppgir rundt åtte og ni prosent at de henholdsvis røyker og snuser ukentlig eller oftere. Mens hele tjuefire prosent svarer at de drikker alkohol ukentlig eller oftere. Her er det viktig å legge merke til at det er de som drikker 1 dag i uken som trekker andelen opp (20 %). Hele 85 % oppgir at de ikke røyker, 81 % av ungdommen snuser ikke, mens 52 % sier de ikke drikker. I gjennomsnitt viser det seg at ungdommen i denne undersøkelsen både røyker (4,66), snuser (4,59) og drikker (4,22) mellom sjelden (4) og ingenting (5)³

Figur 16: Antall dager konsumering i uka av røyk, snus og alkohol

Røyk

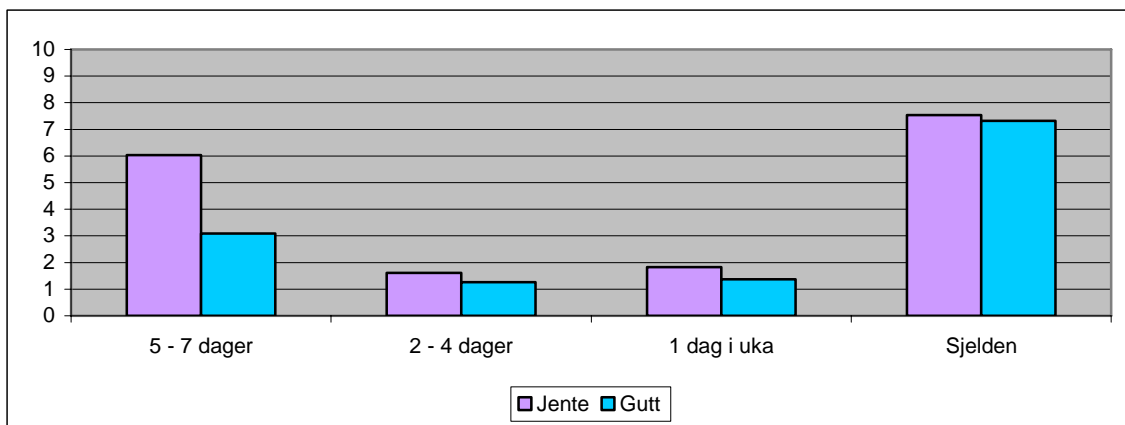
Andelen som røyker er økende med alder (figur 17). Et markert skille i forhold til om man røyker er overgangen mellom det 10. klassetrinnet og den videregående skolen. I denne perioden mer en dobles andelen som røyker 5-7 dager i uken fra fire til over ti prosent. Det er i midlertidig grunn til å påpeke at andelen som røyker i videregående skole fortsatt er så lav som femten prosent.

Figur 17: Antall dager i uka man røyker fordelt på alder.

³ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Ingenting

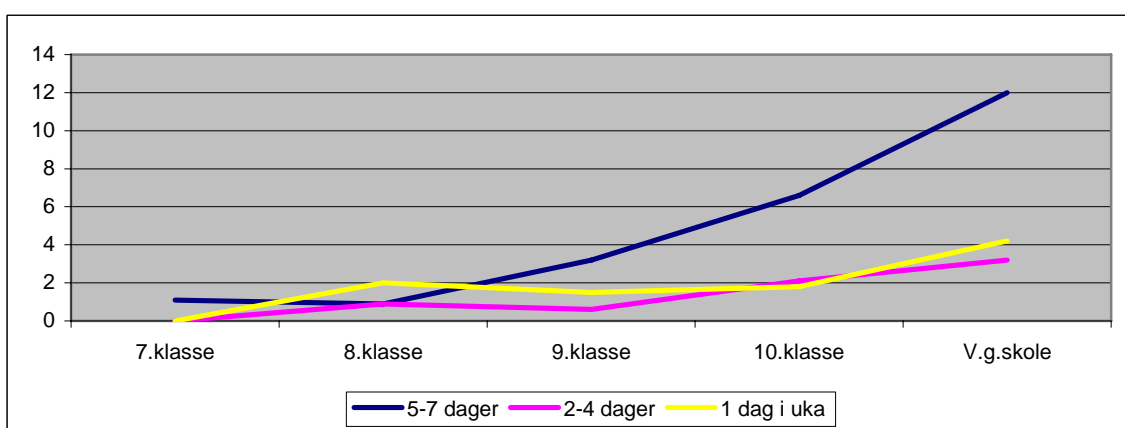
Ved å se nærmere på røyking fordelt på gutter og jenter, ser man at majoriteten både hos gutter og jenter aldri røyker. Men det er en tendens til at noen flere jenter røyker enn guttene. Noe også fordelingen på 5-7 dager indikerer der seks prosent av jentene har plassert seg, mens det kun er tre prosent av guttene. Allikevel kan man si at det totalt sett er svært små forskjeller mellom gutter og jenter når det gjelder røyking. Noe som blir bekreftet ved å se på gjennomsnittet. Jenter røyker i gjennomsnitt 4,60 mens gutter røyker 4,73 – noe nærmere verdien 5 (aldri).

Figur 18: Antall dager i uka man røyker fordelt på kjønn.

Snus

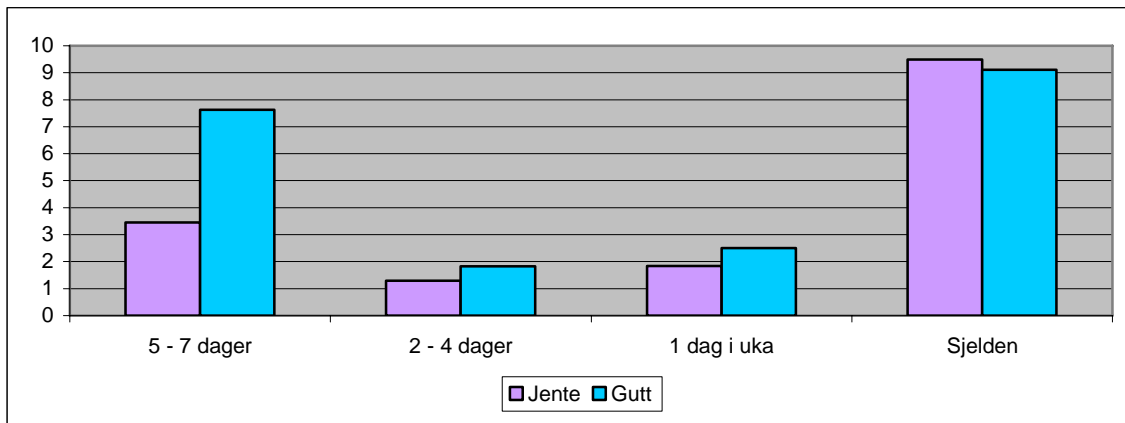
Andelen som snuser har en relativt lik fordeling som andelen som røyker. En forskjell er at andelen som snuser 5-7 dager stiger jevnt fra 8. klasse til videregående skole, noe som er tidligere enn andelen som røyker.

Figur 19: Antall dager man snuser i uka fordelt på alder.

Majoriteten av ungdommen svarer også her aldri. Men trenden er derimot snudd i forhold til røyking med tanke på kjønnsforskjeller. Her der det en noe større andel jenter som sier at de aldri snuser, mens ca dobbelt så mange gutter enn jenter mener de

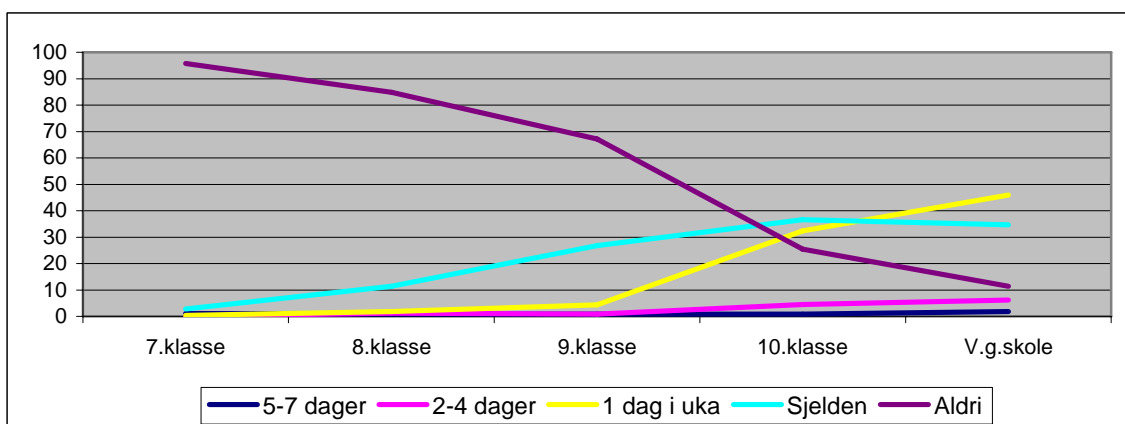
snuser 5-7 dager i uka. Kun fem prosent av jentene sier de snuser 1 dag i uka eller mer, mens det er tretten prosent av guttene. Gjennomsnittet viser en marginal høyere hyppighet av snusing blant guttene (4,49) enn jentene (4,69), begge midt i mellom 4 (sjelden) og 5 (aldri)⁴.

Figur 20: Antall dager i uka man snuser fordelt på kjønn.

Alkohol

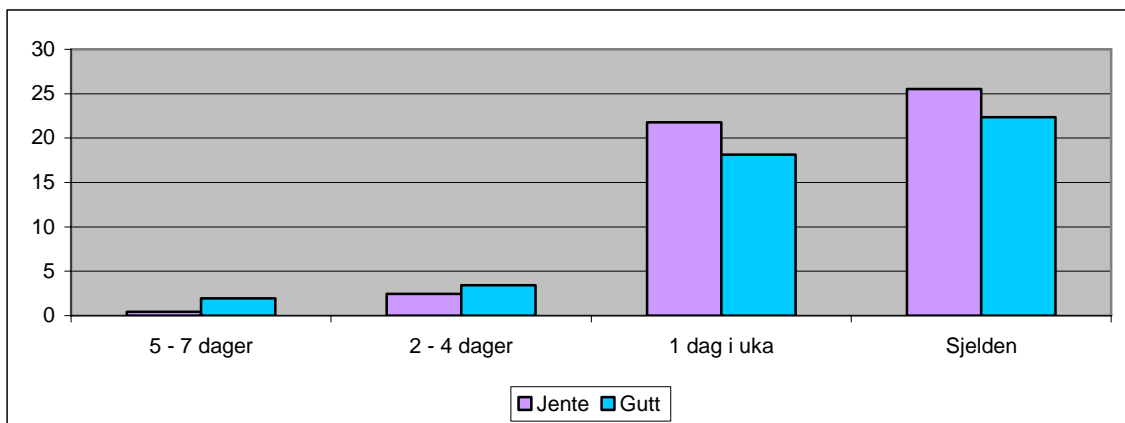
I det 7. klassetrinnet har man ikke et forhold til alkohol (figur 21). Dette forholdet starter for noen i det 8. klassetrinnet og i løpet av ungdomsskolen, men på det 10. klassetrinnet oppgir fortsatt nittifire prosent at de sjelden eller aldri drikker alkohol. To forhold det derimot er vesentlig å legge merke til er at det er en jevnt økende andel fra 7. til 10. klasse som sjelden drikker alkohol, mens denne andelen er stabil i overgangen til videregående skole. For det andre er det i all hovedsak andelen som drikker en dag i uken som øker fra 9. klasse og inn i videregående skole. Dette er noe som kan tyde på at de ungdommene som drikker har et ”sunt” forhold til alkohol.

Figur 21: Antall dager i uka man drikker alkohol fordelt på alder.

⁴ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Ingenting

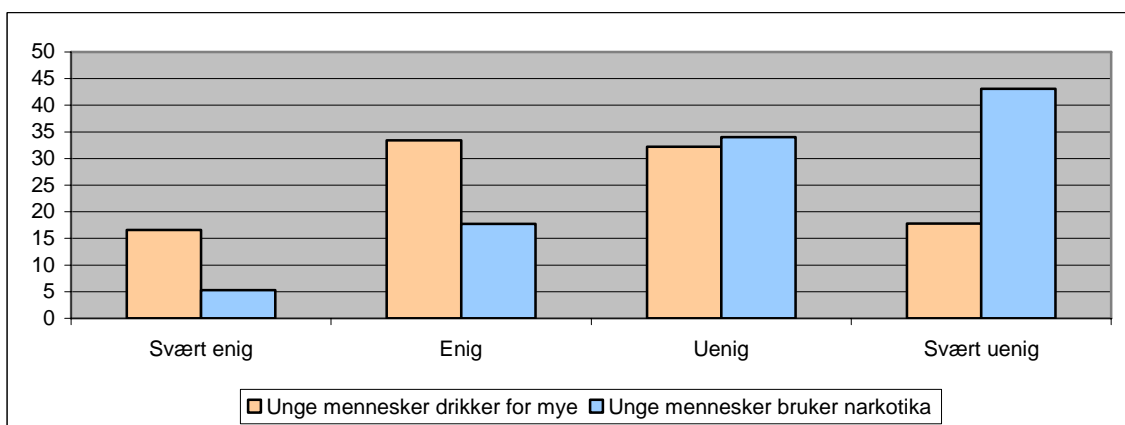
Forbruket av alkohol er ganske likt mellom gutter og jenter i dette utvalget. Men det er allikevel en tendens som peker i retning av at det er flere gutter som drikker 2-7 dager i uka, mens jentene derimot har en større andel som drikker sjelden og 1 dag i uka. Litt overraskende så er det flere gutter enn jenter som sier de aldri drikker – ca. femti prosent gutter mot ca. femtifem prosent jenter. Legg merke til relativt høye tall på 1 dag i uka på henholdsvis 18 % (gutter) og 22 % (jenter). Også 2-7 dager viser hele 5,5 % gutter og 3 % jenter. I gjennomsnitt drikker guttene (4,22) og jentene (4,21) like mye.

Figur 22: Antall dager man drikker alkohol fordelt på kjønn.

Om forbruk av alkohol og narkotika

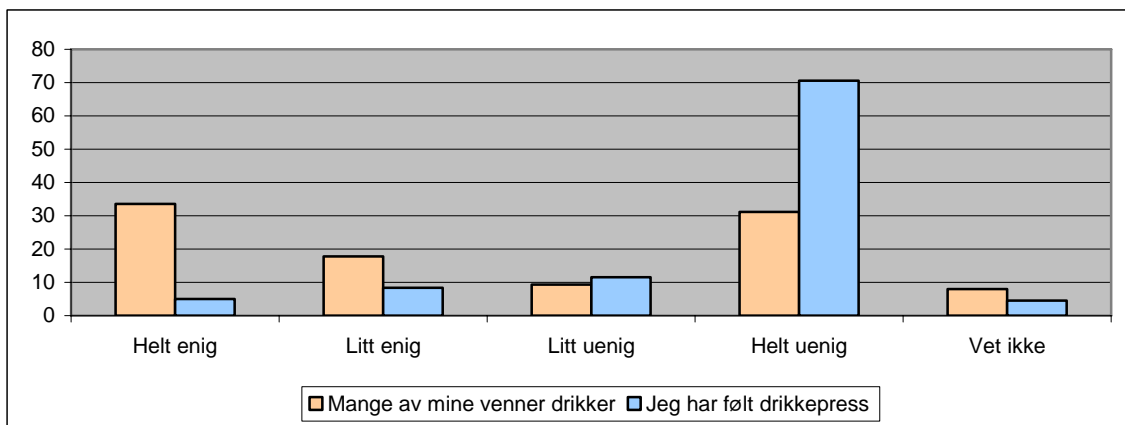
På spørsmål om de mente at unge mennesker drikker for mye delte ungdommene seg bokstavelig i to, hvor nøyaktig halvparten var enig eller svært enig i dette. Majoriteten var derimot uenig i ungdommens bruk av narkotika. Her var det ca. fem prosent flere av jentene som var svært enig i påstanden enn hos guttene. Ellers var det kun marginale forskjeller mellom jenters og gutters opplevelse,

Figur 23: Holdninger til konsum av alkohol og narkotika.

Forhold til alkohol

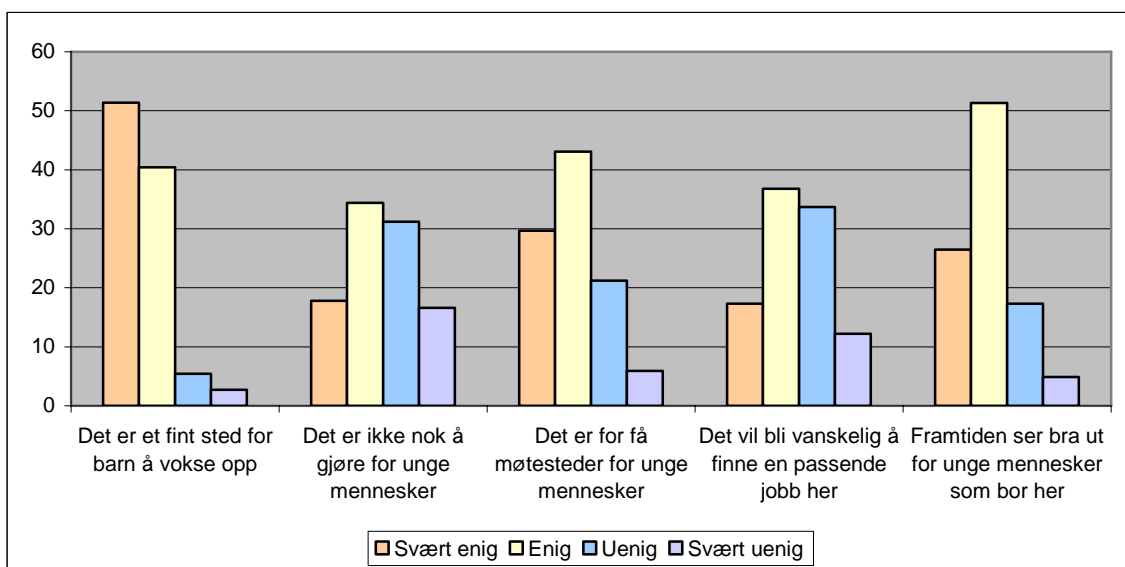
Halvparten av elevene er helt eller litt enig i at mange av deres venner drikker alkohol, to av fem er litt eller helt uenig i dette mens under en av ti ikke vet om de er enig i dette eller ikke. Det er marginale forskjeller mellom jentene og guttene. Men som ovenfor er det også her fem prosent flere hos jentene enn hos guttene som sier seg helt enig i at mange av vennene drikker. 13,5 prosent av ungdommen oppgir at de har opplevd en eller annen form for drikkepress, mens rundt 80 prosent oppgir at de aldri har opplevd dette. Her er det ingen forskjell mellom jentene og guttene.

Figur 24: Forhold til alkohol; venners forhold og drikkepress.

Bomiljø og framtidstanker

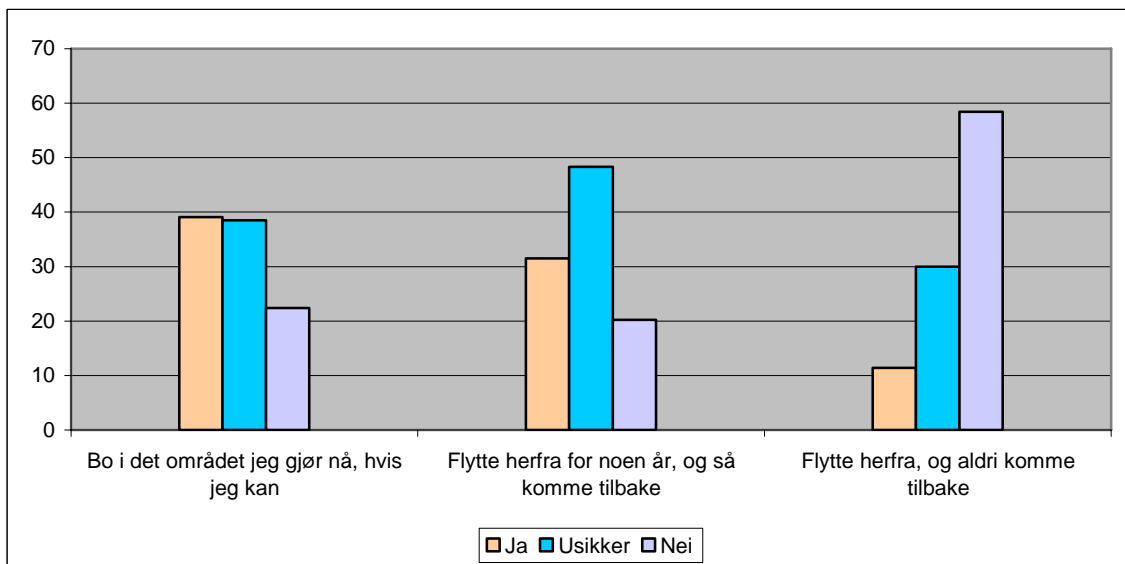
På spørsmål rundt hjembygd og framtid svarte over nitti prosent av ungdommen at de er enig eller svært enig i at bygden er et fint sted for barn å vokse opp.

Figur 25: Om sitt bomiljø.

Samtidig er det nesten åtti prosent som er enig eller svært enig i at framtiden ser bra ut for unge mennesker som bor her. Men ikke la dette overskygge de prosentene som ser seg uenig eller svært uenig i disse påstandene. Videre er det viktig å legge merke til at halvparten av ungdommen mener det ikke er nok å gjøre for unge mennesker og at det blir vanskelig å finne en passende jobb. Samtidig sier hele syv av ti at det er for få møteplasser for unge i bygden.

Ved å se nærmere på ungdommenes tanker rundt sin framtid i bygda forteller oppunder førti prosent at de vil bo i området hvis de kan, en litt mindre andel er usikre mens i overkant av tjue prosent sier nei.

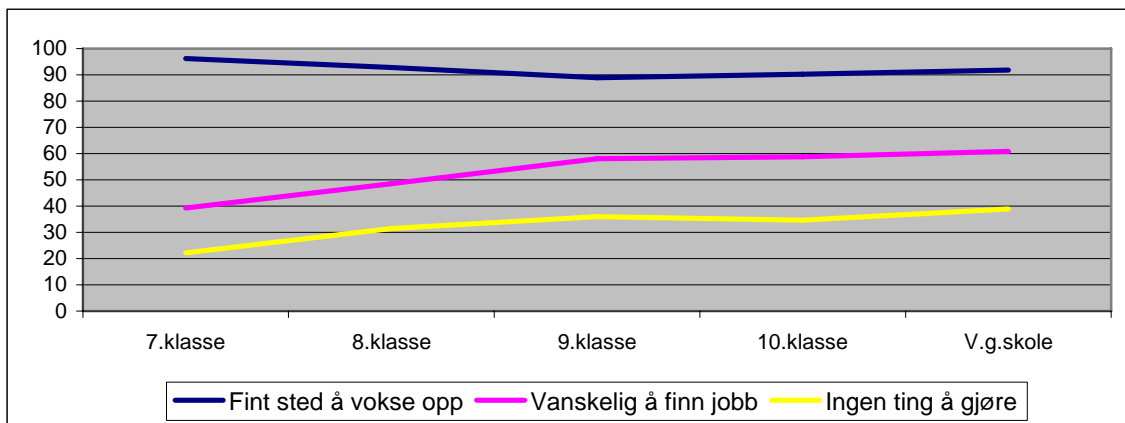
Figur 26: Om bomiljø og framtidstanker.

Tretti prosent tror de kommer til å flytte fra bygda og tilbake igjen. Her er i underkant av femti prosent usikre, mens tjue prosent mener de ikke kommer til å flytte tilbake. På påstanden om at *de kommer til å flytte og ikke komme tilbake* er hele seksti prosent uenige, tretti prosent er usikre, mens i overkant av ti prosent er enige.

Aldersforskjeller

Majoriteten av ungdommen synes at bygden er et fint sted å vokse opp nesten uavhengig av alder. Denne andelen synker noe fra 7. til 9. klasse, mens denne andelen øker svakt fra 9. klasse til videregående skole. Elevene uttrykker med alderen en

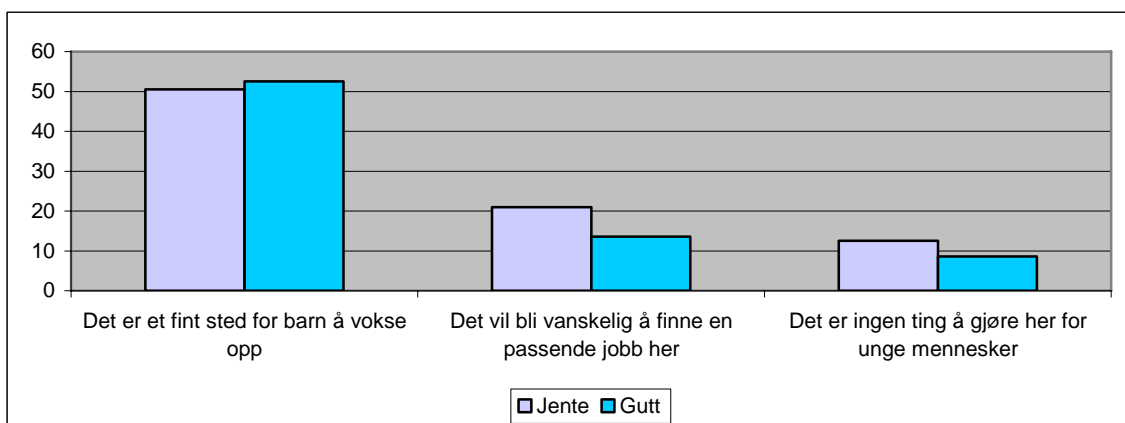
økende bekymring for at det blir vanskelig å finne jobb. Denne andelen øker med tjue prosent fra 7. til 9. klasse, hvor den forholder seg stabil ut videregående skole. På lik linje med jobbmulighetene er det en økende andel som mener at det ikke er noe å gjøre i bygden. Denne andelen øker fra 7. klasse til ut videregående skole, med unntak av en liten nedgang i 10. klasse.

Figur 27: Påstander om bomiljø fordelt på alder.

Kjønnsforskjeller

På spørsmål om bygda man vokser opp i er et fint sted for barn å vokse opp, svarer femti prosent av både jentene og guttene at de er svært enige. Det viser seg derimot å være en forskjell mellom jentenes og guttenes opplevelse av framtidige jobbmuligheter i bygda.

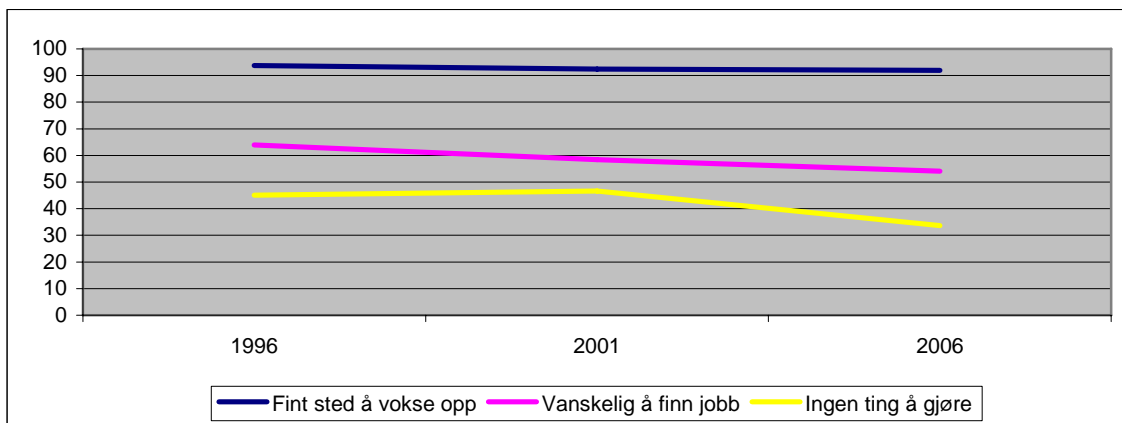

Figur 28: Påstander om bomiljø fordelt på kjønn.

Jentene er litt mer negativ enn guttene, mens ca. 20% av jentene tror det blir vanskelig å få seg jobb er det ca 13 % av guttene som sier seg svært enig i denne påstanden.

Samme tendensen ser vi på opplevelsen av aktivitetstilbud i bygda, hvor 13,5 % av jentene er svær enig i at det er for lite tilbud til de unge, er det 8,5 % av guttene som sier seg svært enig i denne påstanden.

Utvikling 1996 → 2006

Figur 29: Påstander om bomiljø sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.

Hvis vi sammenligner datamaterialet fra 1996 til 2006 er ungdommene noe mer positive i 2006 sammenlignet med i 1996. Det er en betydelig nedgang i andelen som mener at det blir vanskelig å finne seg jobb og de som mener at det ikke er noen ting å gjøre i bygden. På den andre siden er det en liten nedgang i andelen som synes at bygden er et fint sted å vokse opp fra 1996 til 2006, men disse forskjellene er minimale.

Del 3 Delutvalg

Delutvalg 2

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen kommune med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre kommunene/skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

Totalt har 7 barne- og ungdomskoler fra kommunen vært med på denne undersøkelsen. Fra disse skolene har 678 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 3 og 4 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 3: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	322	47,5
Gutt	356	52,5
Total	678	100,0

Av de 678 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 47,5 % jenter og 52,5 % gutter.

Tabell 4: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klassetrinn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
7. klasse	150	22,1
8. klasse	181	26,7
9. klasse	176	26,0
10. klasse	169	24,9
Total	678	100,0

Utvalget har også en jevn aldersfordeling, hvor alle klassene ligger mellom 22-27 prosent av totalen (N = 678).

Det er store variasjoner med tanke på de ulike skolenes representasjon i dette utvalget. Den skolen som har den desidert laveste representasjonen utgjør 0,6 % av utvalget fra denne kommunen, mens skolen som har den høyeste representasjonen utgjør 36,6 %. Dette var forventet med tanke på de ulike skolenes elevmasser (størrelse).

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor 90 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 2 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en stor andel av denne aktiviteten, da 65 % av ungdommen i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 60 % som trives svært godt sammenlignet med 30 % på skolen og 35 % under konkurranse. Totalt sett så trives 83 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 73 % trives godt eller svært godt på skolen og 61 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

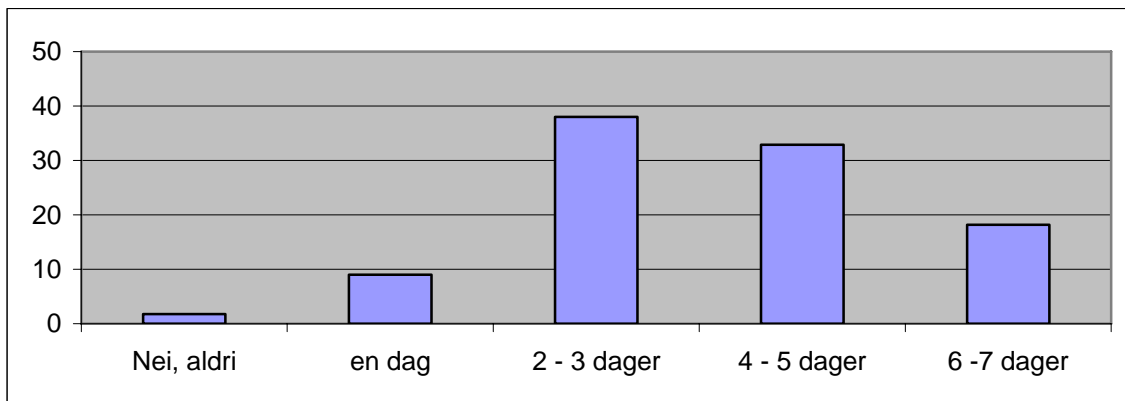
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er 96 % av ungdommen som røyker sjelden eller aldri. Ca. 2 % oppga at de røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken i kommunen viser at det er 96 % som snuser sjelden eller aldri, mens 2,5 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Ca. 9 % av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 2,6 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 88 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 10 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det ca. 15 % som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det rett i overkant av halvparten (50 %) som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. 12 % av ungdommen i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. Noen flere (23 %) påstår de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens 40 % av ungdommen har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

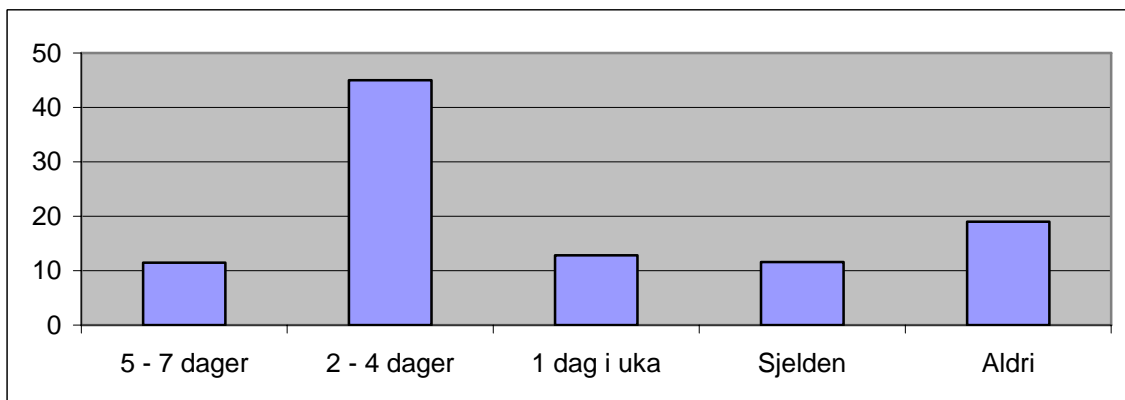
Av ungdommen i din kommune er det rett i underkant av 90 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 9 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens kun 2 % av ungdommen melder at de er inaktive. Så mange som 18 % oppgir at de er fysisk aktive 6-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom i din kommune ligger på 3,6 – som vil si mellom 2-3 dager og 4-5 dager i uka⁵.

Figur 30: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

Deltagelsen i den organiserte idretten i kommunen er relativ høy, hvor hele 55 % deltar 2-4 dager eller mer. I overkant av 10 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens 26 % deltar sjelden eller ingenting. Det er 5 % flere som ikke deltar eller deltar sjelden i den organiserte idretten i din kommune sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene i denne undersøkelsen. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 2,8, rett i underkant av 2-3 dager⁶.

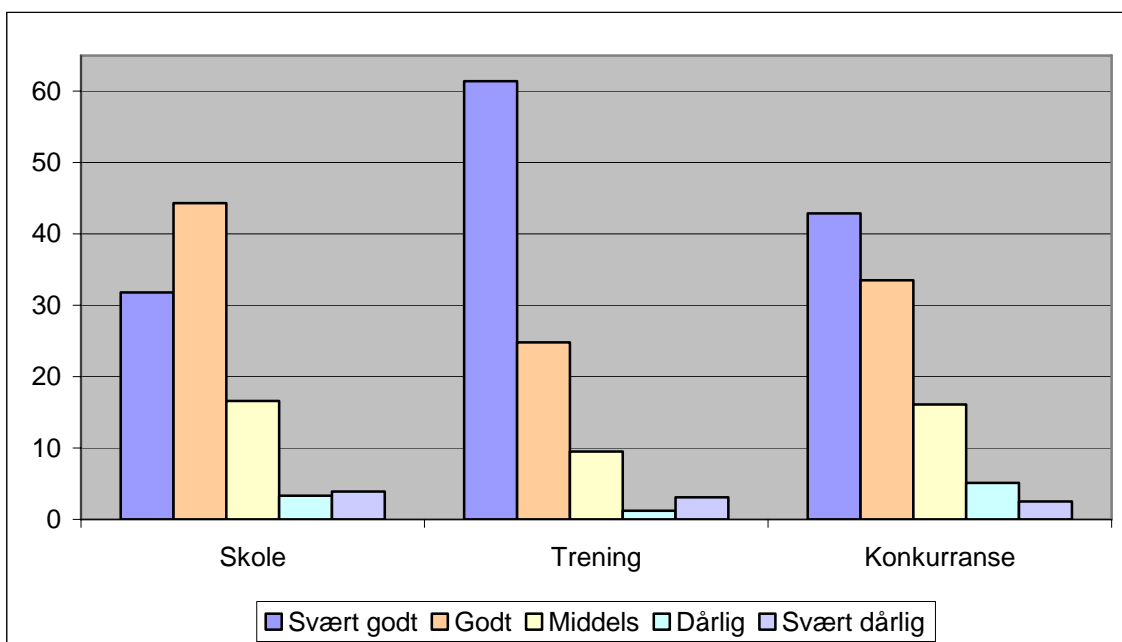
Figur 31: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

⁵ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

⁶ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at ca 30 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 35 % på konkurranse og hele 60 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (43%) i forhold til konkurranse (31%) og trening (23%). Det er 7 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens 16 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her i overkant av 11 %, mens det på trening er 4 %. Det er derimot dobbelt så mange som svarer middels trivsel under konkurranse (18%) enn på trening (9%).

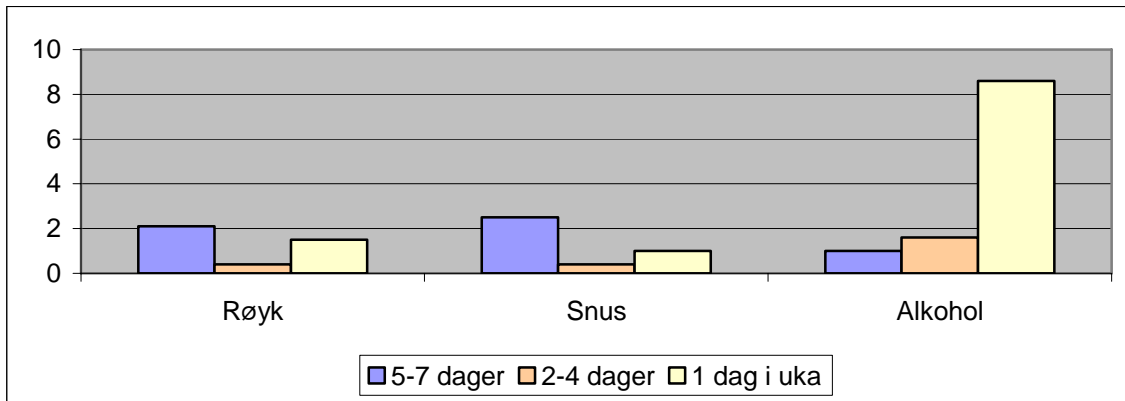
Figur 32: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbetvarelsen for trivsel på trening er 1,6 og plasserer seg derimot midt mellom svært godt og godt⁷. På skolen er gjennomsnittsbetvarelsen noe høyere (1,9) og plasserer seg da nærmere godt på skalaen. Trivsel under konkurranse har den høyeste gjennomsnittsbetvarelsen med verdien 2 (godt). Kort oppsummert så trives ungdommen i din kommune best på trening før skolen og under konkurranse. Men på tross av en liten variasjonen mellom de tre arenaene så viser alle til en god trivsel (2) eller bedre.

⁷ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig figur. Figur 33 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 33: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er ca 1,5 % av ungdommen fra kommunen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som ser ut til å være så å si identisk med de andre kommunene (1,4 %) hvis man ser bort ifra de Videregående skolene som er med i utvalget. Kun 0,4 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka, mens noen flere røyker 5-7 dager i uka (2,1%). Også her er det svært like tall hvis man sammenligner med de andre barne- og ungdomsskolene i utvalget. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,8 som blir rett i underkant av *aldri* (verdi 5) og trekker mot *sjelden* (verdi 4)⁸.

Snus

Snusbruken i kommunen ser ut til ha en tilnærmet halvering i antallet som snuser 1 dag i uka (1%) og 2-4 dager (0,4%) i uka sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene (Henholdsvis 1,6% og 1%). Andelen som snuser 5-7 dager (2,5%) har derimot ikke noen stor differanse sammenlignet med hele utvalget på 3 %. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være identisk med røykbruken ovenfor på 4,8. (svært nær *aldri*(5)).

⁸ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

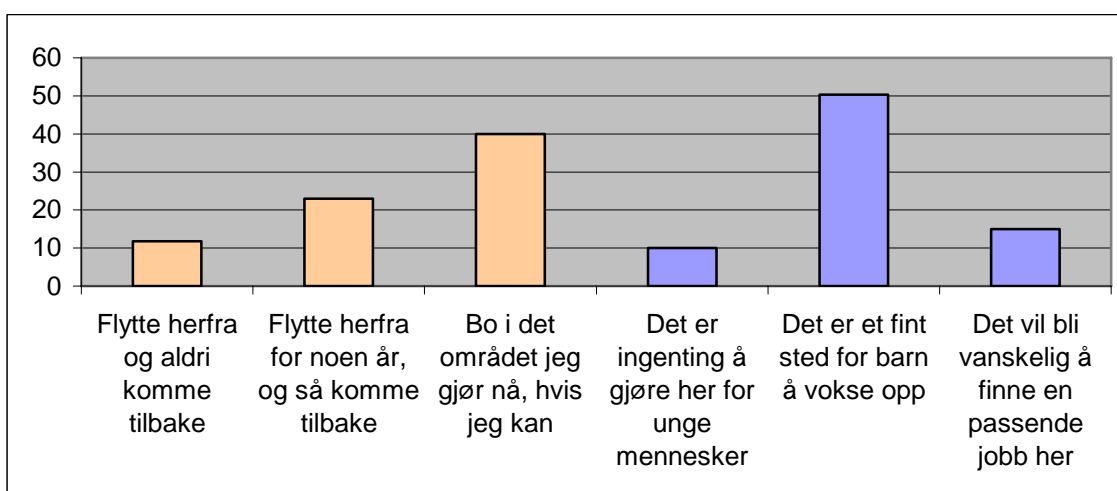
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 8,6 % drikker alkohol 1 dag i uka, noe som viser seg å være rett i underkant de andre barne- og ungdomsskolene i undersøkelsen (10%). Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er også svært lik på henholdsvis 1,6 % og 1,7 %. Ungdommen oppgir at 1 % drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,55 og faller da midt mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det 10 % som sier seg svært enig – identisk med hele utvalget. Også på påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp er det kun marginale forskjeller sammenlignet med hele utvalget, hvor hele 50 % sier seg svært enig. En marginal forskjell ser man også på påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb. Der det er 15 % som sier seg svært enig i din kommune sammenlignet med 16 % hos hele utvalget.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 12 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 23 % mener de vil komme tilbake, noe som er en litt lav andel sammenlignet med hele utvalget på 31 %. 40 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen, som er svært likt hele utvalget på 39 %.

Figur 34: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen kommer det tydelig fram at ungdommen i denne kommunen er positive i forhold til sitt bomiljø. Det laveste gjennomsnittet (1,78⁹) var på påstanden om at *bomiljøet er et fint sted å vokse opp*. Det høyeste gjennomsnittet (2,85) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Men dette spørsmålet hadde også størst spredning av svarene. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viste derimot en mer unyansert tendens, hvor spørsmålene om å *bli* og *flytte og komme tilbake* begge hadde et gjennomsnitt på 2 (usikker¹⁰). På spørsmålet om å *flytte og aldri komme tilbake* ser man en negativ tendens med et gjennomsnitt på 2,45, altså mellom *usikker* og *nei*.

⁹ ■ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
¹⁰ ■ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Delutvalg 3

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen kommune med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre kommunene/skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

Totalt har 5 barne- og ungdomskoler fra kommunen vært med på denne undersøkelsen. Fra disse skolene har 296 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 5 og 6 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 5: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	152	51,9
Gutt	141	48,1
Total	293	100,0

Av de 293 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 51,9 % jenter og 48,1 % gutter.

Tabell 6: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klassetrinn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
7. klasse	59	20,3
8. klasse	74	25,5
9. klasse	87	30,0
10. klasse	70	24,1
Total	290	100,0

Utvalget har også en nokså jevn aldersfordeling. 7. klasse har den minste representasjonen med 20,3 % av utvalget mens 9. klasse har størst representasjon med 30 % av utvalget.

Det er store variasjoner med tanke på de ulike skolenes representasjon i dette utvalget. Den skolen som har den desidert laveste representasjonen utgjør 3,6 % av utvalget fra denne kommunen, mens skolen som har den høyeste representasjonen utgjør 67,2 %. Dette var forventet med tanke på de ulike skolenes elevmasser (størrelse).

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor ca. 85 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 3,5 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en stor andel av denne aktiviteten, da 65 % av ungdommen i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 56 % som trives svært godt sammenlignet med 23 % på skolen og 36 % under konkurranse. Totalt sett så trives 92 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 78 % trives godt eller svært godt på skolen og 64 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

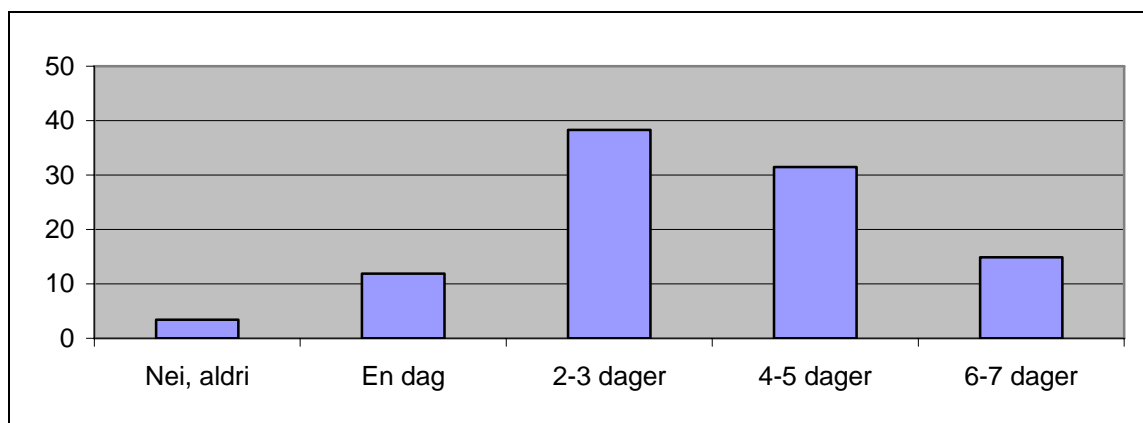
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er 93 % av ungdommen som røyker sjelden eller aldri. Ca. 4 % oppga at de røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken i kommunen viser at det er 95 % som snuser sjelden eller aldri, mens 3,1 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Ca. 15 % av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 3,4 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 81,6 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 10 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det ca. 18,5 % som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det halvparten (50 %) som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. en av ti ungdommer i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. En av tre påstår de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens i overkant av 40 % av ungdommen har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

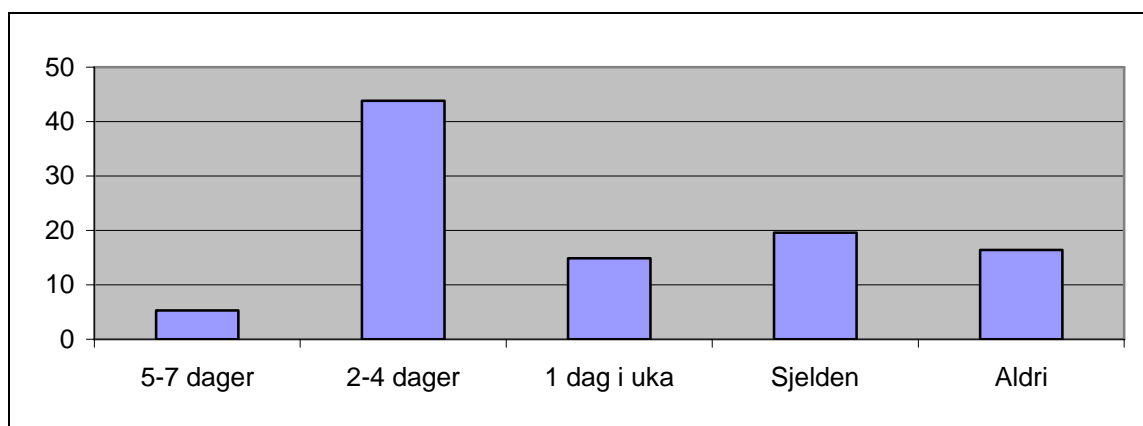
Av ungdommen i din kommune er det rett i underkant av 85 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 12 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens 3,5 % av ungdommen melder at de er inaktive. Så mange som 15 % oppgir at de er fysisk aktive 6-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom i din kommune ligger på 3,4 – som vil si mellom 2-3 dager og 4-5 dager i uka¹¹.

Figur 35: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

Deltagelsen i den organiserte idretten i kommunen er relativ høy, hvor hele 50 % deltar 2-4 dager eller mer. I underkant av 15 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens 36 % deltar sjelden eller ingenting. Det er 15 % flere som ikke deltar eller deltar sjelden i den organiserte idretten i din kommune sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene i denne undersøkelsen. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 2,98, rett i underkant av 2-3 dager¹².

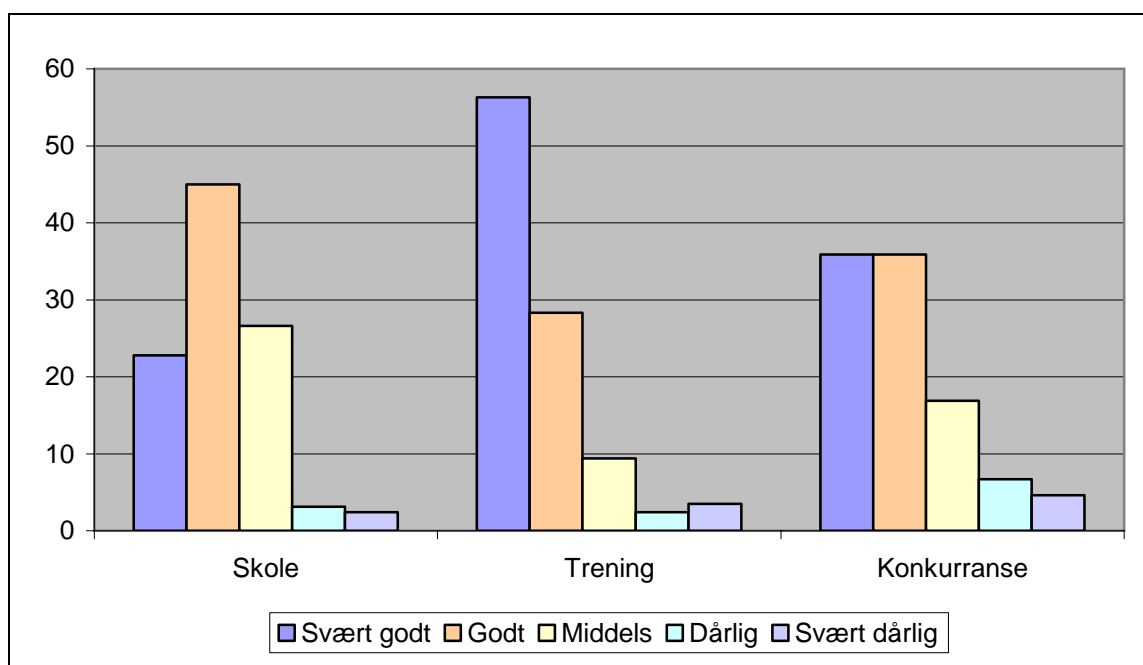
Figur 36: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

¹¹ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

¹² 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at ca 23 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 36 % på konkurranse og hele 56 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (45%) i forhold til konkurranse (28%) og trening (36%). Det er 5,5 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens 27 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her i overkant av 11 %, mens det på trening er 6 %. Det er derimot dobbelt så mange som svarer middels trivsel under konkurranse (17%) enn på trening (9%).

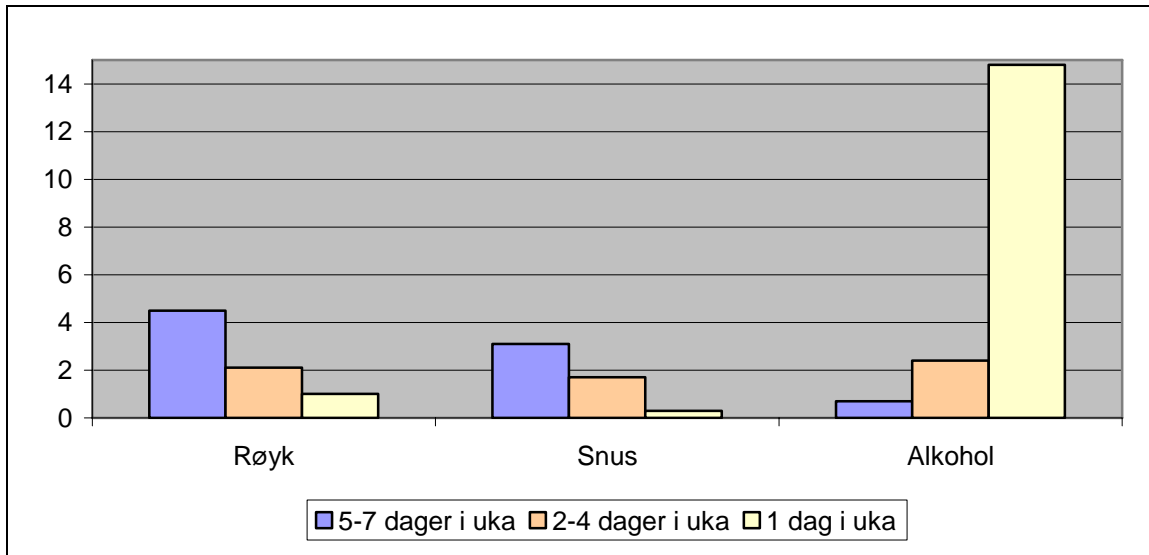
Figur 37: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbesvarelsen for trivsel på trening er 1,7 og plasserer seg derimot midt mellom svært godt og godt¹³. På skolen er gjennomsnittsbesvarelsen noe høyere (2,2) og plasserer seg da litt over godt på skalaen. Trivsel under konkurranse har en gjennomsnittsbesvarelse på 2,1 (godt). Kort oppsummert så trives ungdommen i din kommune best på trening før konkurranse og skolen. Men på tross av en liten variasjonen mellom de tre arenaene så viser alle til en god trivsel (2) eller bedre.

¹³ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig figur. Figur 38 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 38: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er 1 % av ungdommen fra kommunen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som er litt lavere de andre kommunene (1,4 %) hvis man ser bort ifra de Videregående skolene som er med i utvalget. 2,1 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka, mens nesten dobbelt så mange røyker 5-7 dager i uka (4,1%). Også her er det svært like tall hvis man sammenligner med de andre barne- og ungdomsskolene i utvalget. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,7 som blir rett i underkant av *aldri* (verdi 5) og trekker mot *sjelden* (verdi 4)¹⁴.

Snus

I kommunen er det svært få som snuser 1 dag i uka sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene – kun 0,3 % mot henholdsvis 1,6 %. 1,7 % av ungdommen snuser 2-4 dager i uka sammenlignet med hele utvalget på 1 %. Andelen som snuser 5-7 dager i uka (3,1%) er så å si identisk med hele utvalget på 3 %. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være på 4,76 - svært nær *aldri* (5).

¹⁴ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

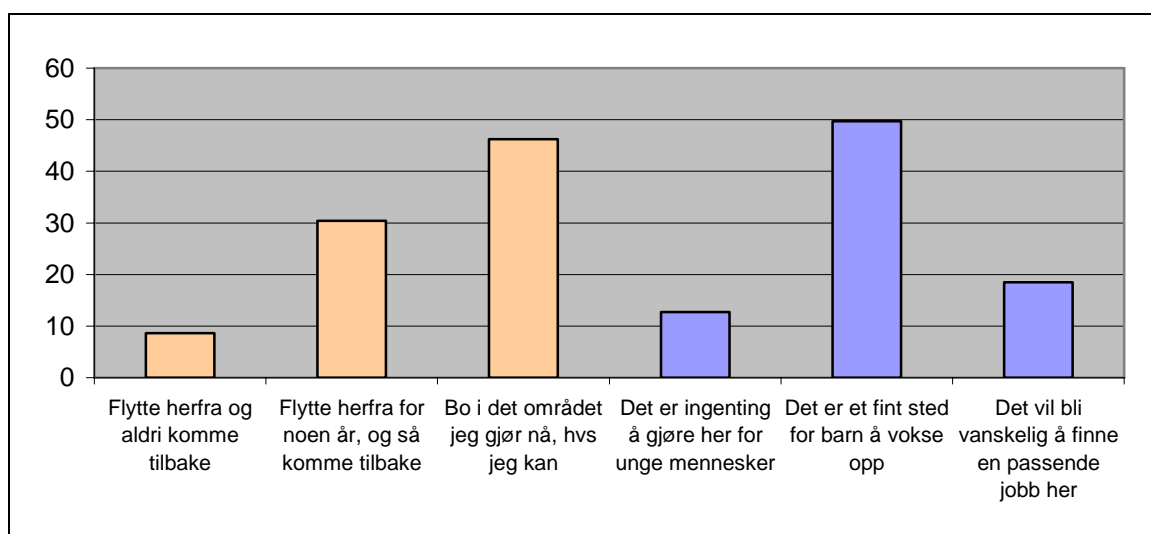
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 15 % drikker alkohol 1 dag i uka, noe som viser seg å være i overkant av de andre barne- og ungdomsskolene i undersøkelsen (10%). Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er også litt større på henholdsvis 2,4 % mot utvalget på 1,7 %. Ungdommen oppgir at i underkant av 1 % drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,4 og faller da midt mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det 13 % som sier seg svært enig – 3 % over hele utvalget. Også på påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp er det kun marginale forskjeller sammenlignet med hele utvalget, hvor hele 50 % sier seg svært enig. En marginal forskjell ser man også på påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb. Der det er 18,5 % som sier seg svært enig i din kommune sammenlignet med 16 % hos hele utvalget.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 9 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 1 av 3 mener de vil komme tilbake, noe som er identisk med hele utvalget på 31 %. Ca 45 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen mot utvalget på 40 %.

Figur 39: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen kommer det tydelig fram at ungdommen i denne kommunen er positive i forhold til sitt bomiljø. Det laveste gjennomsnittet (1,63¹⁵) var på påstanden om at *bomiljøet er et fint sted å vokse opp*. Det høyeste gjennomsnittet (2,68) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Men dette spørsmålet hadde også størst spredning av svarene. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viser at *å flytte og komme tilbake* har en gjennomsnittsbesvarelse (1,86) som plasserer seg rett under usikker¹⁶. Å flytte og aldri komme tilbake trekker derimot nærmere nei med et gjennomsnitt på 2,56. På spørsmålet om *å bo i området hvis mulig* viser også en positiv tendens med et gjennomsnitt på 1,69 - mellom *usikker* og *ja*.

¹⁵ ■ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
¹⁶ ■ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Delutvalg 4

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen kommune med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre kommunene/skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

Totalt har 6 barne- og ungdomskoler fra kommunen vært med på denne undersøkelsen. Fra disse skolene har 291 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 7 og 8 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 7: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	143	49,5
Gutt	146	50,5
Total	289	100,0

Av de 289 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 49,5 % jenter og 50,5 % gutter.

Tabell 8: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klassetrinn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
7. klasse	65	22,4
8. klasse	70	24,1
9. klasse	70	24,1
10. klasse	85	29,3
Total	290	100,0

Utvalget har også en jevn aldersfordeling, hvor alle klassene ligger mellom 22-29 prosent av totalen (N = 290).

Det er store variasjoner med tanke på de ulike skolenes representasjon i dette utvalget. Den skolen som har den desidert laveste representasjonen utgjør 1,4 % av utvalget fra denne kommunen, mens skolen som har den høyeste representasjonen utgjør 77,7 %. Dette var forventet med tanke på de ulike skolenes elevmasser (størrelse).

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor 80 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 2 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en ganske stor andel av denne aktiviteten, da i overkant av halvparten av ungdommen i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 53,5 % som trives svært godt sammenlignet med 26 % på skolen og 39 % under konkurranse. Totalt sett så trives 83,5 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 72,5 % trives godt eller svært godt på skolen og 67,5 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

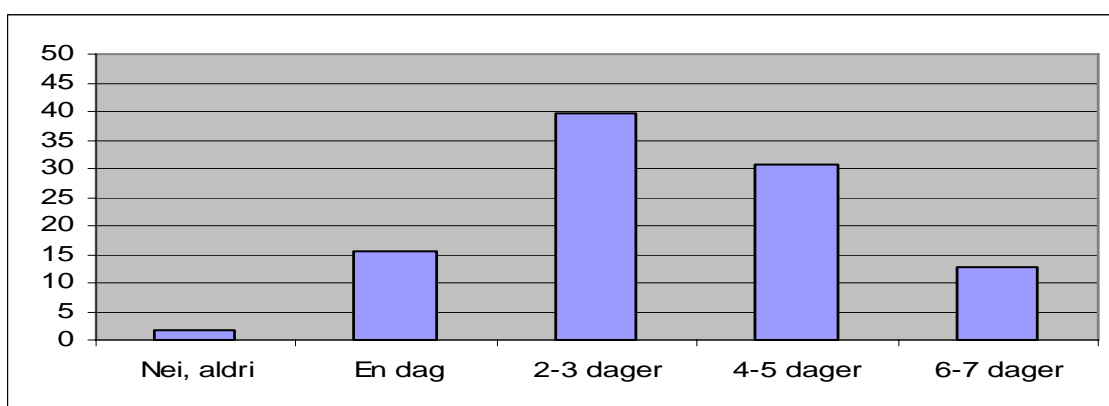
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er 96 % av ungdommen som røyker sjelden eller aldri. Ca. 2 % oppga at de røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken i kommunen viser at det er 89 % som snuser sjelden eller aldri, mens 4,3 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Ca. 10 % av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 2,2 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 88 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 6 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det ca. 11 % som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det i overkant av halvparten (60 %) som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. 6 % av ungdommen i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. Flere (36 %) påstår de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens 43,4 % av ungdommen har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

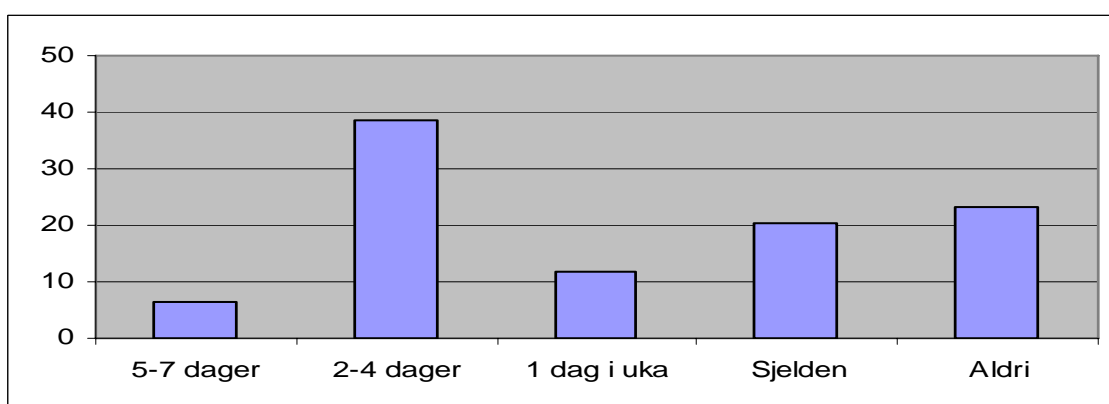
Av ungdommen i din kommune er det rett i overkant av 80 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 15 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens kun 2 % av ungdommen melder at de er inaktive. Så mange som 13 % oppgir at de er fysisk aktive 6-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom i din kommune ligger på 3,4 – som vil si mellom 2-3 dager og 4-5 dager i uka¹⁷.

Figur 40: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

Deltagelsen i den organiserte idretten i kommunen er nokså delt, hvor 45 % deltar 2-4 dager eller mer. I overkant av 11 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens 43 % deltar sjelden eller ingenting. Det er ca 20 % flere som ikke deltar eller deltar sjelden i den organiserte idretten i din kommune sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene i denne undersøkelsen. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 3,1, rett i overkant av 2-3 dager¹⁸.

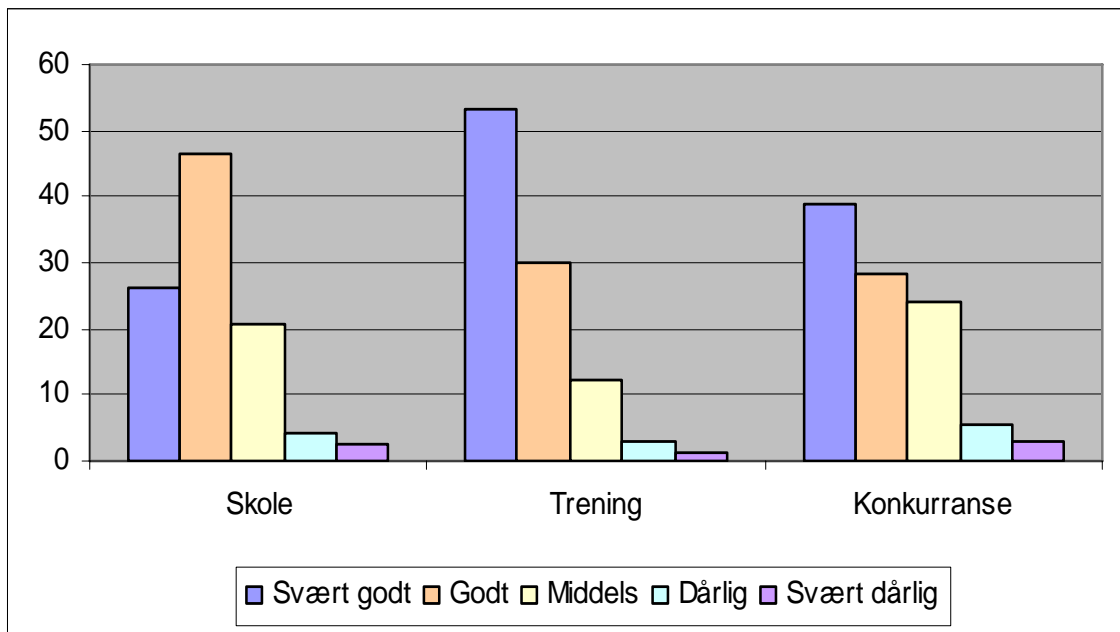
Figur 41: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

¹⁷ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

¹⁸ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at ca 26 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 39 % på konkurranse og hele 53,5 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (46,5%) i forhold til trening (30 %) og konkurranse (28,5%). Det er 7 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens 20 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her i overkant av 8 %, mens det på trening er ca. 4 %. Det er derimot dobbelt så mange som svarer middels trivsel under konkurranse (24%) enn på trening (12%).

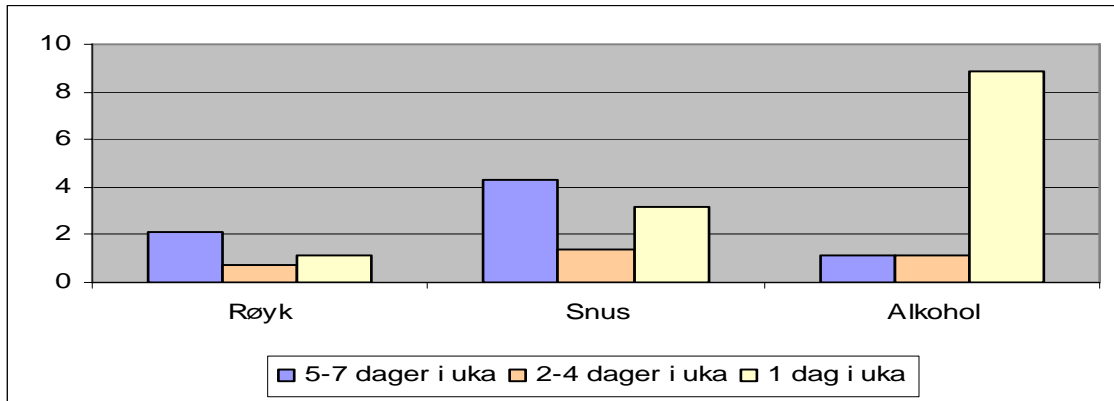
Figur 42: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbetvarelsen for trivsel på trening er 1,7 og plasserer seg derimot mellom svært godt og godt¹⁹. På skolen er gjennomsnittsbetvarelsen noe høyere (2,1) og plasserer seg da rett over godt på skalaen. Trivsel under konkurranse har en gjennomsnittsbetvarelse på 2 (godt). Kort oppsummert så trives ungdommen i din kommune best på trening før konkurranse og skolen. Men på tross av en liten variasjonen mellom de tre arenaene så viser alle til en god trivsel (2) eller bedre.

¹⁹ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig. Figur 43 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 43: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er ca 1 % av ungdommen fra kommunen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som er litt lavere enn de andre kommunene (1,4 %) hvis man ser bort ifra de Videregående skolene som er med i utvalget. Kun 0,7 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka, mens noen flere røyker 5-7 dager i uka (2,1%). Også her er det svært like tall hvis man sammenligner med de andre barne- og ungdomsskolene i utvalget. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,8 som blir rett i underkant av *aldri* (verdi 5) og trekker mot *sjelden* (verdi 4)²⁰.

Snus

Snusbruken i kommunen ser ut til å ha en tilnærmet dobling i antallet som snuser 1 dag i uka (3,2%) og en høyere andel som snuser 2-4 dager i uka (1,4%) sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene (Henholdsvis 1,6% og 1%). Andelen som snuser 5-7 dager (4,3%) har også en noe høyere andel enn hele utvalget på 3 %. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være på 4,6 – mellom *sjelden* (4) og *aldri* (5).

²⁰ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

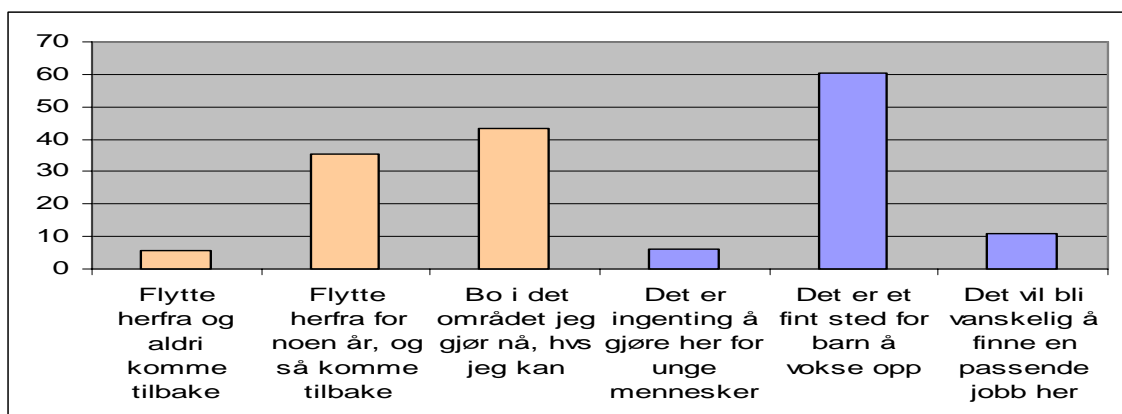
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 9 % drikker alkohol 1 dag i uka, noe som viser seg å være rett i underkant de andre barne- og ungdomsskolene i undersøkelsen (10%). Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er derimot noe lavere på henholdsvis 1,1 % sammenlignet med utvalget på 1,7 %. Ungdommen oppgir at 1,1 % drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,55 og faller da midt mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det 6 % som sier seg svært enig – 4 % færre enn hele utvalget. Også på påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp er det, sammenlignet med hele utvalget, en større andel som sier seg svært enig (60%). På påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb, er det 11 % som sier seg svært enig i din kommune sammenlignet med 16 % hos hele utvalget.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 6 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 36 % mener de vil komme tilbake, noe som er en høy andel sammenlignet med hele utvalget på 31 %. 43,5 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen.

Figur 44: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen kommer det tydelig fram at ungdommen i denne kommunen er positive i forhold til sitt bomiljø. Det laveste gjennomsnittet (1,48²¹) var på påstanden om at *bomiljøet er et fint sted å vokse opp*. Det høyeste gjennomsnittet (2,98) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Men dette spørsmålet hadde også størst spredning av svarene. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viste derimot en mer unyansert tendens, hvor spørsmålene om å *bli og flytte og komme tilbake* begge hadde et gjennomsnitt på rett i underkant av 2 (usikker²²). På spørsmålet om å *flytte og aldri komme tilbake* ser man en positiv tendens med et gjennomsnitt på 2,64, altså mellom *usikker* og *nei*.

²¹ ■ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
²² ■ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Delutvalg 5

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen kommune med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre kommunene/skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

Totalt har 1 barne- og ungdomskoler fra kommunen vært med på denne undersøkelsen. Fra denne skolen har 31 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 9 og 10 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 9: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	17	54,8
Gutt	14	45,2
Total	31	100,0

Av de 31 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 47,5 % jenter og 52,5 % gutter.

Tabell 10: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
7. klasse	8	25,8
8. klasse	8	25,8
9. klasse	8	25,8
10. klasse	7	22,6
Total	31	100,0

Utvalget har også en jevn aldersfordeling, hvor alle klassene ligger mellom 22-26 prosent av totalen (N = 31).

Utvalget for denne kommunen på N = 31 er lavt, men ved bruk av prosentener danner man seg et relativt bilde av størrelsesforholdet mellom de ulike svarene. Hver person i et lite utvalg som dette vil ha større betydning for prosentandelene, et viktig poeng når man skal sammenligne resultatene utad.

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor 90 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Ingen er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være 1/3 av denne aktiviteten da en av tre ungdommer i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening og skole har en like stor andel som svarer svært godt på 37 %. Trivselen under konkurranse er noe lavere på 33 %. Totalt sett så trives 74 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 70 % trives godt eller svært godt på skolen og 63 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

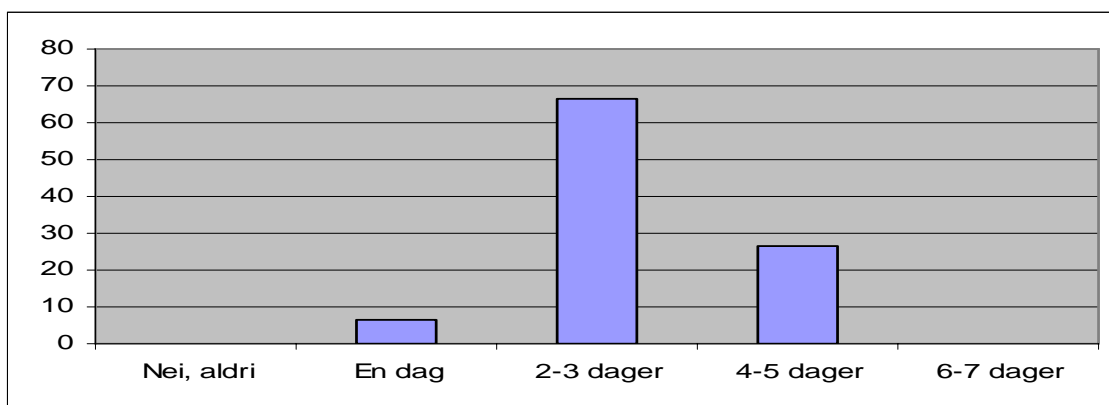
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er ca. 90 % av ungdommen som røyker sjelden eller aldri. Ingen røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken i kommunen viser at det er ca. 84 % som snuser sjelden eller aldri, mens 10 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Ca. 10 % av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 3,4 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 86 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er en av tre som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det ca. en av fire som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det rett i overkant 40 % som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. en av tre ungdommer i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. Ca. 1/3 påstår de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens tilsvarende andel har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

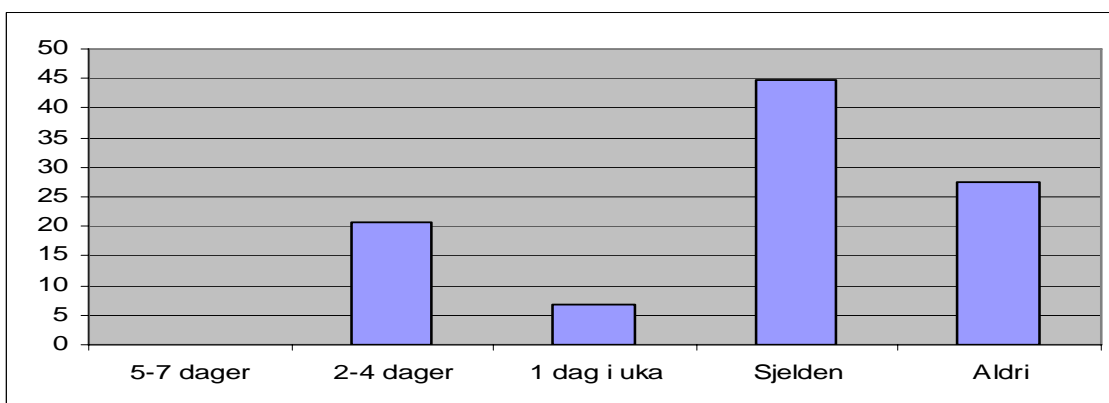
Av ungdommen i din kommune er det i overkant av 90 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 7 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens ingen av ungdommen melder at de er inaktive. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom i din kommune ligger på 3,2 – som vil si ca. 2-3 dager i uka²³.

Figur 45: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

Deltagelsen i den organiserte idretten i kommunen er relativ lav, hvor kun en av fem deltar 2-4 dager eller mer. Ca. 7 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens i overkant av 70 % deltar sjelden eller ingenting. Det er 50 % flere som ikke deltar eller deltar sjelden i den organiserte idretten i din kommune sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene i denne undersøkelsen. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 3,8, rett i underkant av sjelden²⁴.

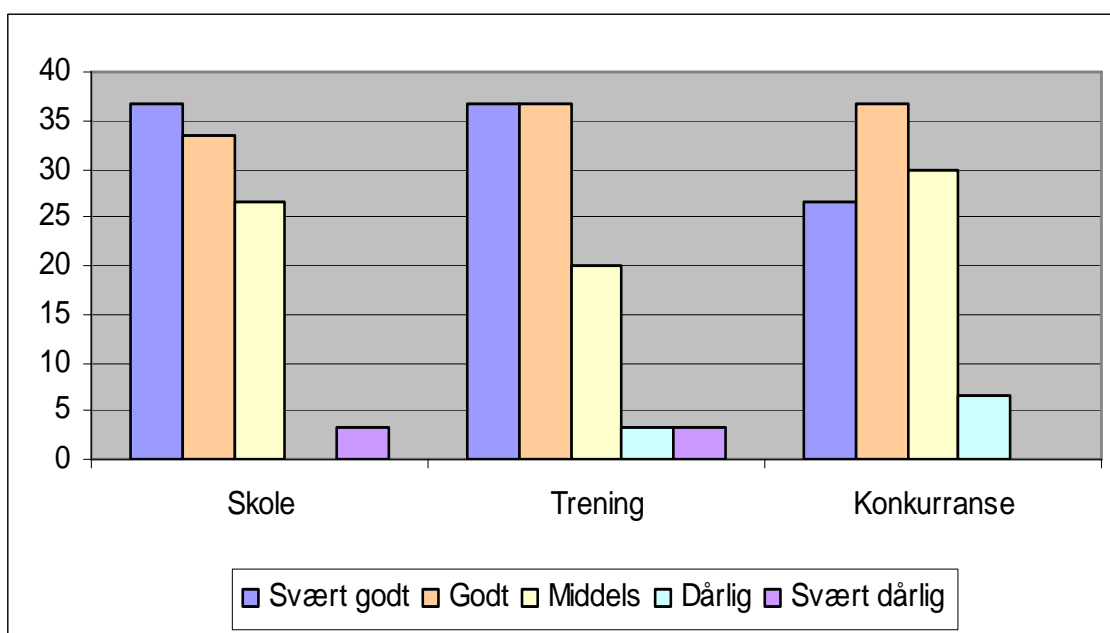
Figur 46: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

²³ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

²⁴ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at 37 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 26 % på konkurranse og 37 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på trening (37%) og under konkurranse (37%) i forhold til på skolen (33%). Det er ca. 3 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens 27 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse og på trening viser begge et resultat i underkant av 7 %. Av ungdommen er det en av fem som har middels trivsel på trening, mens en av tre trives middels under konkurranse.

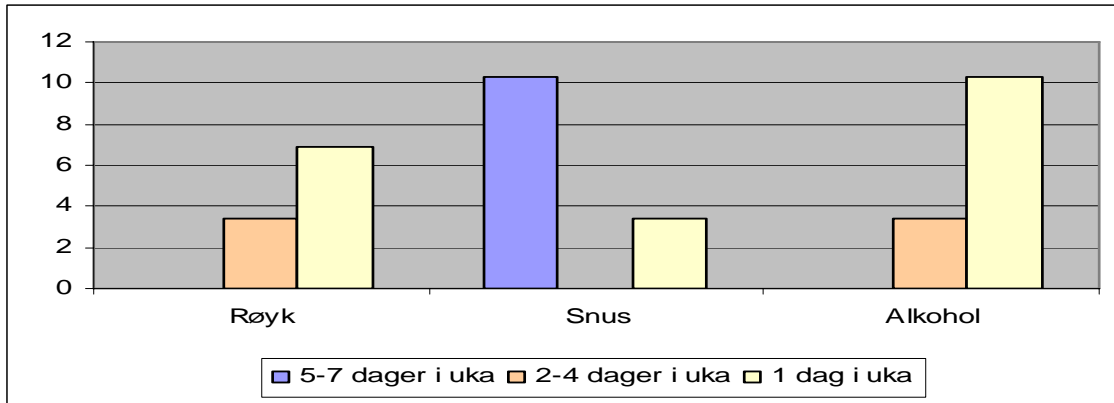
Figur 47: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbesvarelsen for trivsel på trening er 1,6 og plasserer seg derimot midt mellom svært godt og godt²⁵. På skolen er gjennomsnittsbesvarelsen noe høyere (1,9) og plasserer seg da nærmere godt på skalaen. Trivsel under konkurranse har den høyeste gjennomsnittsbesvarelsen med verdien 2 (godt). Kort oppsummert så trives ungdommen i din kommune best på trening før skolen og under konkurranse. Men på tross av en liten variasjonen mellom de tre arenaene så viser alle til en god trivsel (2) eller bedre.

²⁵ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig. Figur 48 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 48: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er ca 7 % av ungdommen fra kommunen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som ser ut til å være relativt høy sammenlignet med de andre kommunene (1,4 %) hvis man ser bort ifra de Videregående skolene som er med i utvalget. 3,4 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka, mens ingen røyker 5-7 dager i uka. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,72 som blir rett i underkant av *aldri* (verdi 5) og trekker mot *sjelden* (verdi 4)²⁶.

Snus

Snusbruken i kommunen viser at 3,4 % snuser 1 dag i uka, ingen snuser 2-3 dager i uka, mens i overkant av 10 % snuser 5-7 dager i uka. Dette er nokså høye tall sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene hvor 1 % snuser 1 dag i uka, 0,4 % snuser 2-4 dager i uka og 3 % snuser 5-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være på 4,45, midt mellom *sjelden* (4) og *aldri* (5).

²⁶ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

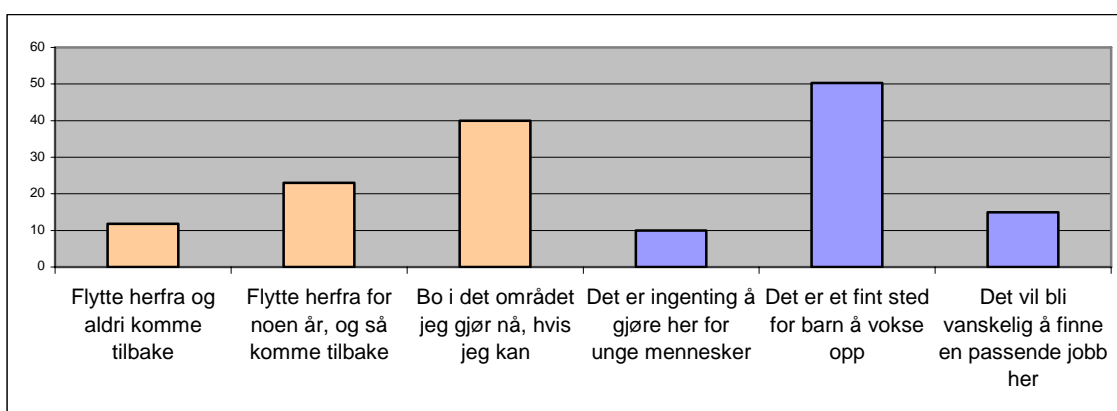
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 10,3 % drikker alkohol 1 dag i uka, noe som viser seg å være identisk med de andre barne- og ungdomsskolene i undersøkelsen (10%). Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er derimot dobbelt så høy i din kommune sammenlignet med utvalget på henholdsvis 3,4 % og 1,7 %. Ingen i kommunen drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,38 og faller da mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det 35 % som sier seg svært enig – over 25 % flere enn hele utvalget. Også på påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp er det noe lavere andel som sier seg svært enig (43 %) sammenlignet med hele utvalget på ca. 50 %. På påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb, er det 42 % som sier seg svært enig. En relativt høy andel sett opp mot hele utvalget på 17 %.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 27 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 30 % mener de vil komme tilbake, noe som er så å si identisk med hele utvalget på 31 %. 31 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen, som er noe lavere enn hele utvalget på 39 %.

Figur 49: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen viser den et tvetydig opplevelse av kommunen og sin framtid. Det laveste gjennomsnittet (1,84²⁷) var på påstanden om at det vil bli vanskelig å finne en passende jobb her. Det høyeste gjennomsnittet (2,19) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Men dette spørsmålet hadde også størst spredning av svarene. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viste også et unyansert bilde, hvor spørsmålene om å *bli* og *flytte og komme tilbake* begge hadde et gjennomsnitt på rundt 2 (usikker²⁸). På spørsmålet om å *flytte og aldri komme tilbake* ligger gjennomsnittet mellom *usikker* og *nei* - på 2,45.

²⁷ ■ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
²⁸ ■ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Delutvalg 6

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen kommune med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre kommunene/skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

Totalt har 2 barne- og ungdomskoler fra kommunen vært med på denne undersøkelsen. Fra denne skolen har 55 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 11 og 12 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 11: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	32	58,2
Gutt	23	41,8
Total	55	100,0

Av de 31 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 47,5 % jenter og 52,5 % gutter.

Tabell 12: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
7. klasse	11	20,0
8. klasse	19	34,5
9. klasse	13	23,6
10. klasse	12	21,8
Total	31	100,0

Utvalget har også en jevn aldersfordeling, med en noe større andel 8. klassinger. Alle klassene ligger mellom 20-35 prosent av totalen (N = 55).

Utvalget for denne kommunen på N = 55 er lavt, men ved bruk av prosentener danner man seg et relativt bilde av størrelsesforholdet mellom de ulike svarene. Hver person i et lite utvalg som dette vil ha større betydning for prosentandelene, et viktig poeng når man skal sammenligne resultatene utad.

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor 85 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 3,5 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en stor andel av denne aktiviteten, da ca. 50 % av ungdommen i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 44,5 % som trives svært godt sammenlignet med 18,5 % på skolen og 19 % under konkurranse. Totalt sett så trives 85 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 68,5 % trives godt eller svært godt på skolen og 69 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

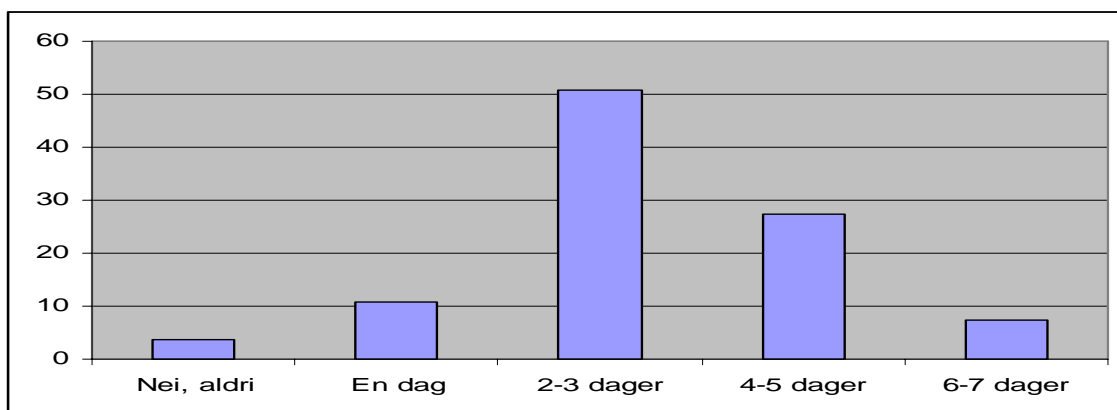
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er ingen av ungdommen som verken røyker eller snuser. I underkant av 4 % drikker alkohol 1 dag i uka, ingen drikker 2-4 dager i uka, mens 2 % påstår de drikker 5-7 dager i uka. Resterende 94 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 5 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det opp i mot halvparten som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det 50 % som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. 13 % av ungdommen i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. En av tre ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens en like stor andel har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

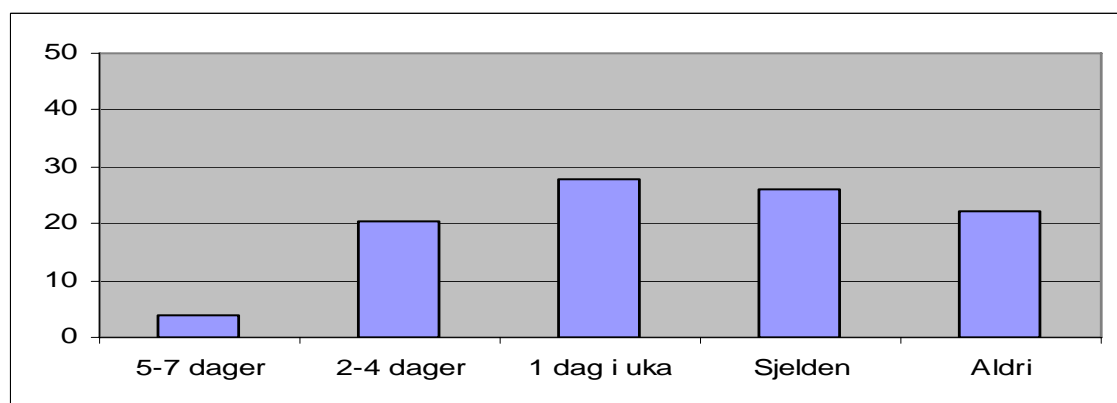
Av ungdommen i din kommune er det i overkant av 85 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 11 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens 3,6 % av ungdommen melder at de er inaktive. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom i din kommune ligger på 3,2 – som vil si ca. 2-3 dager i uka²⁹.

Figur 50: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

En av fire deltar i den organiserte idretten i din kommune. Ca. en av tre oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens ca 50 % deltar sjelden eller ingenting. Det er 30 % flere som ikke deltar eller deltar sjelden i den organiserte idretten i din kommune sammenlignet med de andre barne- og ungdomsskolene i denne undersøkelsen. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 3,4, mellom 1 dag i uka og sjelden³⁰.

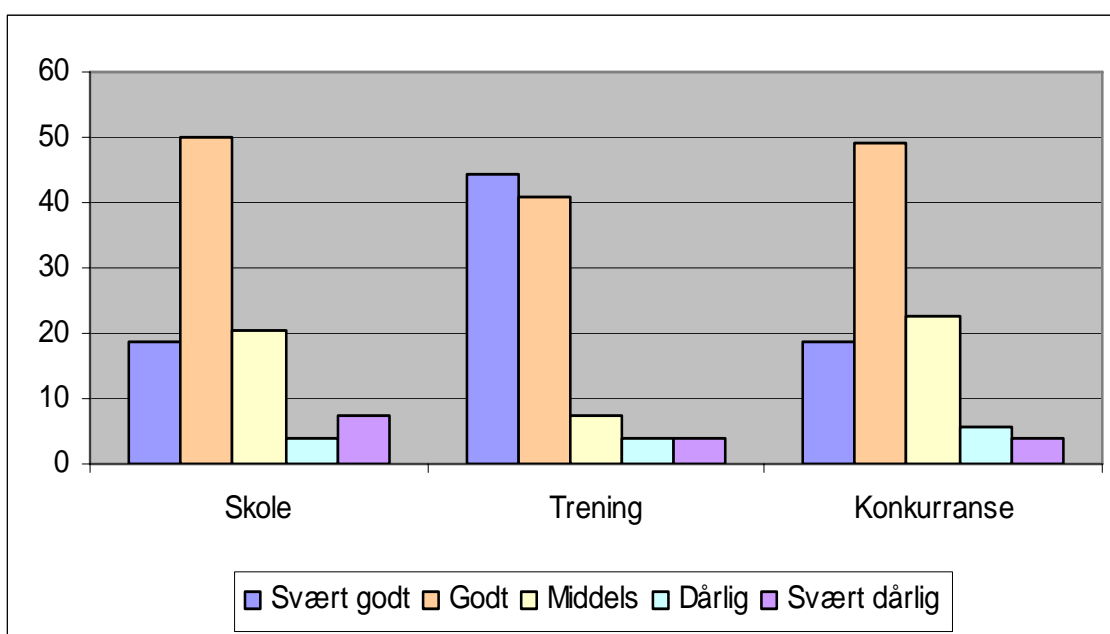
Figur 51: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

²⁹ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

³⁰ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at 18,5 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 19 % på konkurranse og 44,5 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (50%) og under konkurranse (50%) i forhold til på trening (40,7%). Det er i overkant av 10 % som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens ca. 20 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her 7,5 % sammenlignet med 9,5 % på trening. 7,4 % trives middels godt under konkurranse mens 22,6 % trives middels godt på trening.

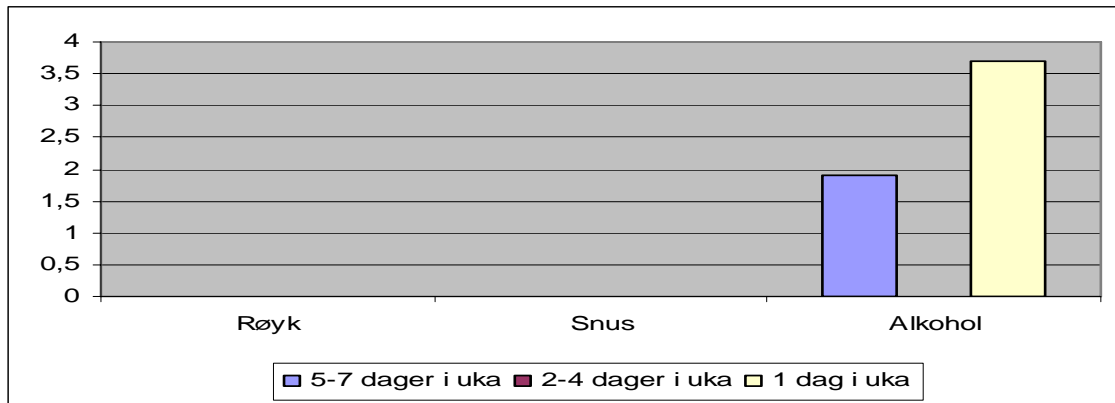
Figur 52: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbesvarelsen for trivsel på trening er 1,8 og plasserer seg derimot i underkant av godt³¹. På skolen er gjennomsnittsbesvarelsen noe høyere (2,3) og plasserer seg da i overkant av godt på skalaen. Trivsel under konkurranse plasserer seg på samme plass med en gjennomsnittsbesvarelse på 2,26. Kort oppsummert så trives ungdommen i din kommune best på trening før konkurranse og skolen. Men på tross av en liten variasjonen mellom de tre arenaene så viser alle til en nokså god trivsel (2) eller bedre.

³¹ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene i noen tilfeller har svært høye verdier og gir en uoversiktlig figur. Figur 53 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 53: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

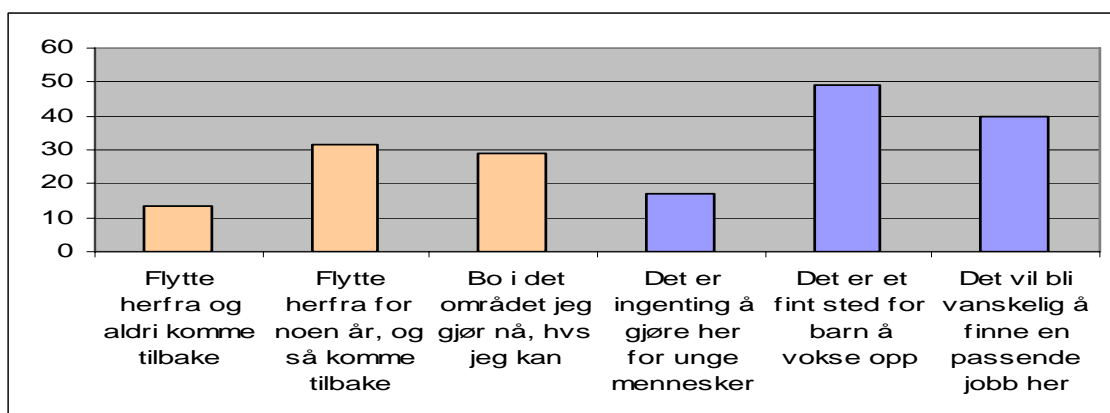
I kommunen er det ingen av ungdommen som har registrert at de røyker eller snuser. På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at i underkant av 4 % drikker alkohol 1 dag i uka. Ingen drikker alkohol 2-4 dager, mens ca 2 % sier de drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,61 og faller da mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det ca en av fem som sier seg svært enig. Halvparten av ungdommen i kommunen mener det er et fint sted for barn å vokse opp, noe som er identisk med de andre barne- og ungdomsskolene i undersøkelsen. På påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb, er det 40 % som sier seg svært enig. En relativt høy andel sett opp mot hele utvalget på 17 %.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 13 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. I overkant av 30 % mener de vil komme tilbake, noe som er så

å si identisk med hele utvalget på 31 %. Ca. 30 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen, som er noe lavere enn hele utvalget på 39 %.

Figur 54: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen viser den en nokså positiv opplevelse av sin kommune og framtid der. Det laveste gjennomsnittet (1,64³²) var på påstanden om at *det er et fint sted for barn å vokse opp*. Det høyeste gjennomsnittet (2,62) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viser også en positiv tendens, hvor spørsmålene om å *bli og flytte og komme tilbake* begge hadde et gjennomsnitt på rundt 2 og 1,8 (mellom ja og usikker³³). På spørsmålet om å *flytte og aldri komme tilbake* ligger gjennomsnittet mellom *usikker* og *nei* - på 2,40.

³² 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
³³ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Delutvalg 7

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen skole med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjerner derfor data fra de andre skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

I denne delen er kun din skole representert. Fra skolen har 254 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 13 og 14 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 13: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	143	57,2
Gutt	107	42,8
Total	250	100,0

Av de 250 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 53,7 % jenter og 46,3 % gutter.

Tabell 14: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter alder. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
16 år	103	41,4
17 år	85	34,1
18 år ->	60	24,5
Total	248	100

Det viser seg å være en ganske jevn aldersfordeling hos utvalget også. Andelen 16-åringer er noe større med sine 41,4 % sammenlignet med de andre aldersgruppene på henholdsvis 34,1 % 17-åringer og 24,5 % 18-åringer.

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy på din skole, hvor 75 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 1,5 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en nokså stor andel av denne aktiviteten, da ca. 40 % av ungdommen på din skole deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 47 % som trives svært godt sammenlignet med 24 % både på skolen og under konkurranse. Totalt sett så trives 79 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 76 % trives godt eller svært godt på skolen og 58 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

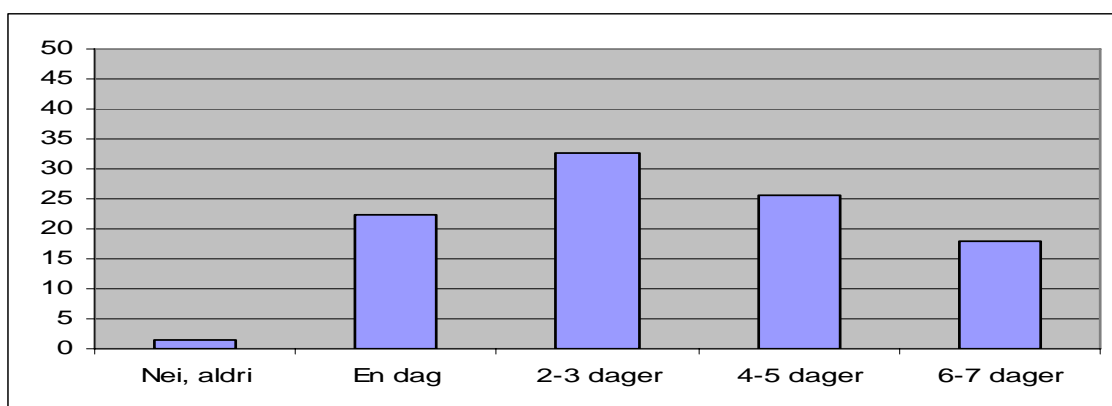
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din skole at det er ni av ti som røyker sjelden eller aldri. Ca. 6 % oppga at de røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken på skolen viser at det er 77 % som snuser sjelden eller aldri, mens 15,6 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Nesten halvparten av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 5 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 48 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 10 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det en av fem som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det rett i underkant av halvparten (48 %) som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. 14 % av ungdommen i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. Hele 46 % påstår at de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens en av fem har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

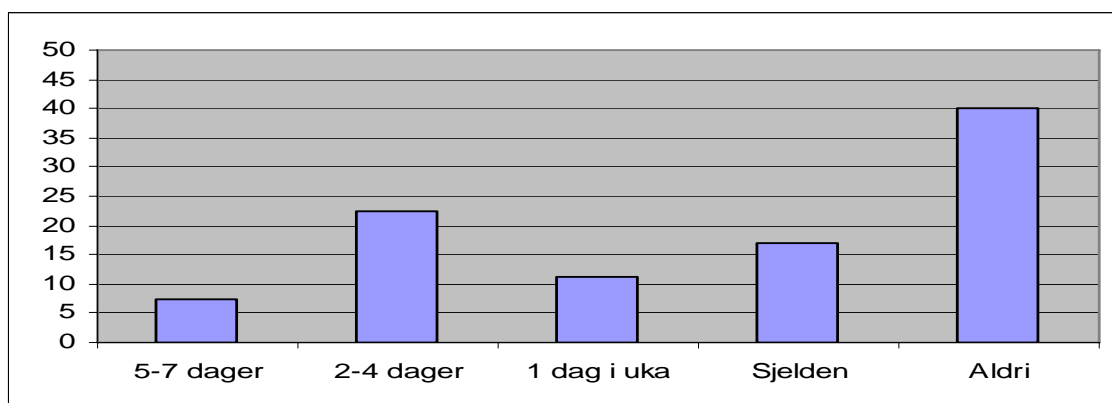
Av ungdommen på din skole er det rett i overkant av 75 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 22 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens ca. 1,5 % av ungdommen melder at de er inaktive. Ca en av fem sier de er fysisk aktive 6-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom på din skole ligger på 3,36 – som vil mellom 2-3 dager i uka og 4-5 dager i uka³⁴.

Figur 55: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

På skolen deltar en av tre i den organiserte idretten 2-4 dager i uka eller oftere. I overkant av 10 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens 57 % deltar sjelden eller ingenting. Det er så å si identisk sammenlignet med de andre videregående skolene. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 3,54, midt mellom 1 dag i uka og sjelden³⁵.

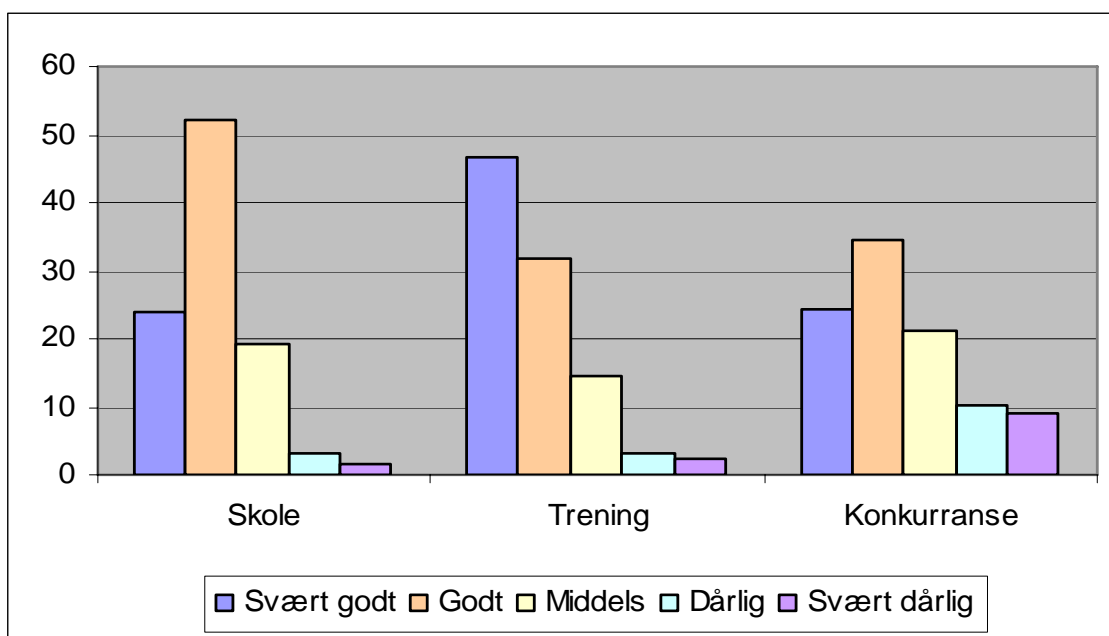
Figur 56: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

³⁴ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

³⁵ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at ca 24 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 24 % under konkurranse og 47 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (52%) i forhold til konkurranse (34,4%) og trening (31,7%). Det er ca. 5 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens en av fem svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her i underkant av 20 %, mens det på trening er ca. 6 %. Det er også en større andel som svarer middels trivsel under konkurranse (21%) enn på trening (14%).

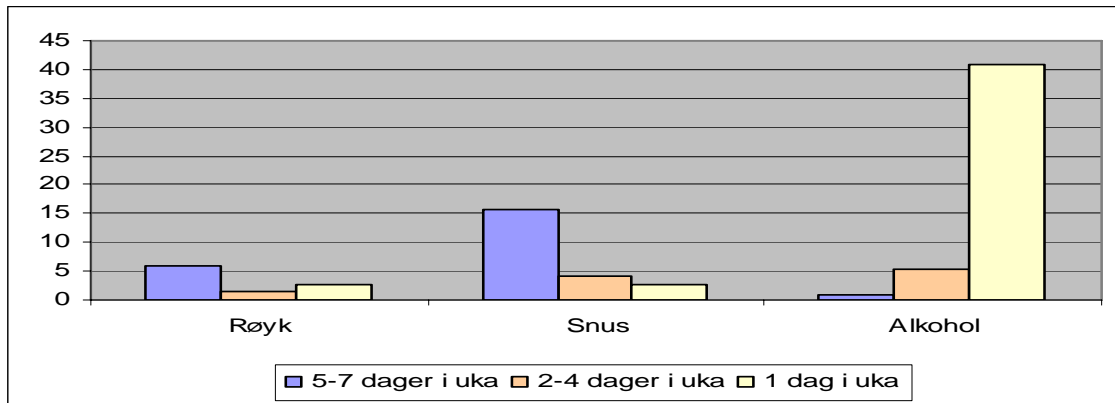
Figur 57: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbesvarelsen for trivsel på trening er 1,8 og plasserer seg derimot rett i underkant av godt³⁶. På skolen er gjennomsnittsbesvarelsen noe høyere (2) og plasserer seg da på verdien godt. Trivsel under konkurranse plasserer seg mellom godt og middels med en gjennomsnittsbesvarelse på 2,4. Kort oppsummert så trives ungdommen på din skole best på trening før skolen og under konkurranse. Men på tross av en liten variasjon mellom de tre arenaene så viser alle til en tilnærmet god trivsel (2) eller bedre.

³⁶ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Middels, 4 = Dårlig, 5 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig figur. Figur 58 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 58: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er ca 3 % av ungdommen fra skolen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som ser ut til å være en dobling av de andre videregående skolene på 1,5 %. 1,6 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka sammenlignet med de andre videregående skolene på ca. 4 %. Andelen er også noe lavere for de som røyker 5-7 dager i uka på din skole, på henholdsvis 6 % mot de andre skolenes 14,5 %. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,49 som blir midt mellom *sjelden* og *aldri*³⁷.

Snus

På skolen er det ca. 3 % som snuser 1 dag i uka, ca. 4 % oppgir at de snuser 2-4 dager, mens hele 15,6 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Noe som er en dobling av de andre videregående skolene på 8,4 %. Det vil si at 22,4 % snuser 1 dag i uka eller mer, en noe større andel sammenlignet med de andre skolene på 16,4 %. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være 4 - sjelden.

³⁷ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

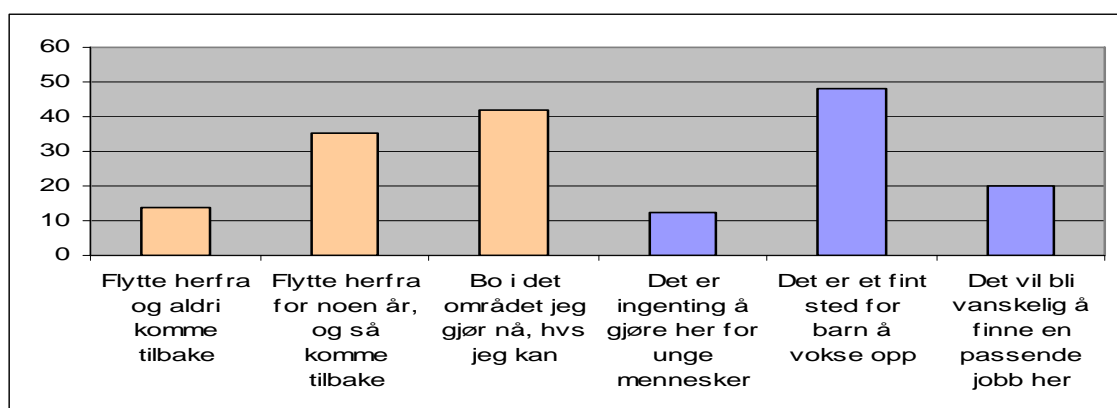
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 41 % drikker alkohol 1 dag i uka, en noe mindre andel enn de andre videregående skolene på 51 %. Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er også noe mindre på henholdsvis 5 % og 7 %. Ungdommen oppgir at ca 1 % drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 3,6 og faller da midt mellom *1 dag i uka* (3) og *sjelden* (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det ca. en av ti som sier seg svært enig. Påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp har kun marginale forskjeller sammenlignet med hele utvalget, på henholdsvis 48,6 % og 48, 2 % som sier seg svært enig. Små forskjeller ser man også på påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb. Der det er 17 % som sier seg svært enig på din skole sammenlignet med 20 % hos de andre videregående skolene.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 14 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 46 % mener de vil komme tilbake, noe som er en relativt stor andel sammenlignet med de andre skolene på 35 %. 22 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen, som er en nesten halvering sett opp mot de andre videregående skolene på 42 %.

Figur 59: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen kommer det fram at ungdommen i denne kommune indikerer et usikkert men noe positivt forhold til sitt bomiljø. Det laveste gjennomsnittet (1,61³⁸) var på påstanden om at *bomiljøet er et fint sted å vokse opp* (mellom svært godt og godt). Det høyeste gjennomsnittet (2,69) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen* (mellom godt og dårlig). Spørsmålene angående sin framtid i kommunen avdekker den samme trenden. På spørsmål om å *bli i området* er gjennomsnittsbesvarelsen 2,1 – rett i overkant av *usikker*. Videre ser man en positiv trend, hvor de på spørsmål om å *flytte og komme tilbake* har en gjennomsnittsbesvarelse på 1,67 – mellom *usikker* og *ja*. Det samme ser man når vi spør ungdommen om de kommer til å *flytte og aldri komme tilbake*, der de plasserer seg mellom *usikker* og *nei* (2,3).

³⁸ ■ 1= *Svært godt*, 2 = *Godt*, 3 = *Dårlig*, 4 = *Svært dårlig*

Delutvalg 8

Formålet med del 1 er å gi innblikk i egen skole med tanke på ungdommens fysiske aktivitetsnivå, deltagelse i idrett, trivsel, rusbruk og bomiljø og framtidstanker. Vi fjernet derfor data fra de andre skolene ved å sette et filter på datamaterialet.

I denne delen er kun din skole representert. Fra skolen har 257 elever svart på spørreskjemaet. Som tabellen 15 og 16 viser er det en representativ kjønns- og aldersfordeling i utvalget.

Tabell 15: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
Jente	138	53,7
Gutt	119	46,3
Total	257	100,0

Av de 257 ungdommene er det en relativt jevn fordeling mellom gutters og jenters representasjon på henholdsvis 53,7 % jenter og 46,3 % gutter.

Tabell 16: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter alder. I frekvens og prosent.

	Frekvens	Prosent
16 år	93	36,9
17 år	84	33,3
18 år ->	75	29,8
Total	252	100

Som man ser i tabell 16 er det en jevn aldersfordeling hos dette utvalget. En noe større andel 16 åringer enn 17- og 18 åringer, men disse forskjellene er små.

Sammendrag

Mengden **fysisk aktivitet** er høy i din kommune, hvor 75 % sier de er fysisk aktive 2-3 dager i uka eller mer. Kun 3 % påstår de er fysisk inaktive. Den **organiserte idretten** kan antas å være en nokså stor andel av denne aktiviteten, da i underkant av halvparten av ungdommen i din kommune deltar i organisert idrett minimum 1 dag i uka.

Trivselen er også høy – enten god eller svært god, både på skolen, trening og under konkurranse. Trivsel på trening skiller seg noe ut med sine 46,8 % som trives svært godt sammenlignet med 34,5 % på skolen og 28,1 % under konkurranse. Totalt sett så trives 79,4 % av ungdommen godt eller svært godt på trening, 81,3 % trives godt eller svært godt på skolen og 57,9 % trives godt eller svært godt under konkurranse.

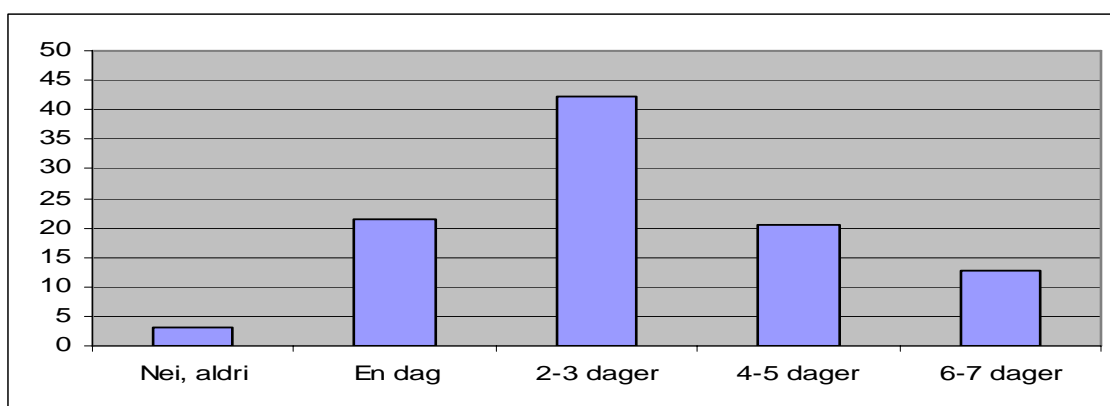
Når det gjelder bruk av **rusmidler** så viser undersøkelsen for din kommune at det er 80 % av ungdommen som røyker sjelden eller aldri. Ca. 15 % oppga at de røyker 5-7 dager i uka. En nærmere titt på snusbruken i kommunen viser at det er ca. 84 % som snuser sjelden eller aldri, mens 8,4 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Ca. halvparten av ungdommen drikker alkohol 1 dag i uka, mens 10 % påstår at de drikker 2-4 dager i uka eller mer. Resterende 40 % drikker enten sjelden eller aldri.

På spørsmål og påstander rundt **bomiljø og framtidstanker** avdekker undersøkelsen at det er 12 % som ser seg svært enig i at det er for lite å gjøre der de bor. Samtidig er det en av fem som er svært enig i at det blir vanskelig å finne jobb. På spørsmål om bomiljøet derimot er en fin plass for barn å vokse opp er det rett i underkant av halvparten (48 %) som sier seg svært enig.

Påstandene om fraflytting viser at ca. 14 % av ungdommen i din kommune har et ønske om å flytte bort for godt. Over 1/3 av ungdommen påstår de ønsker å flytte bort for så å komme tilbake, mens en av fire har lyst til å bli værende i kommunen.

Fysisk aktivitet

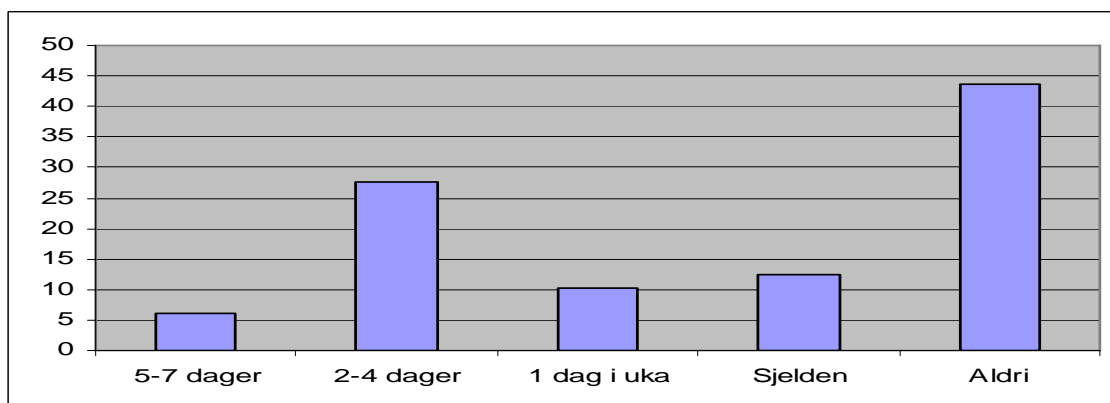
Av ungdommen på din skole er det rett i overkant av 75 % som er fysisk aktive 2-3 dager eller mer. Ca. 21 % oppgir at de er aktiv 1 dag i uka, mens ca. 3 % av ungdommen melder at de er inaktive. Ca en av ti sier de er fysisk aktive 6-7 dager i uka. Den gjennomsnittlige mengden fysisk aktivitet for ungdom på din skole ligger på 3,24 – som vil si rett i overkant av 2-3 dager i uka³⁹.

Figur 60: Antall dager svett og andpusten i uka

Organisert idrett

I dette utvalget deltar en av tre i den organiserte idretten 2-4 dager i uka eller oftere. I overkant av 10 % oppgir at de trener organisert 1 dag i uka, mens 56 % deltar sjelden eller ingenting. Det er så å si identisk sammenlignet med de andre videregående skolene. Ungdommen har en gjennomsnittlig deltagelse i den organiserte idretten på 3,43, midt mellom 1 dag i uka og sjelden⁴⁰.

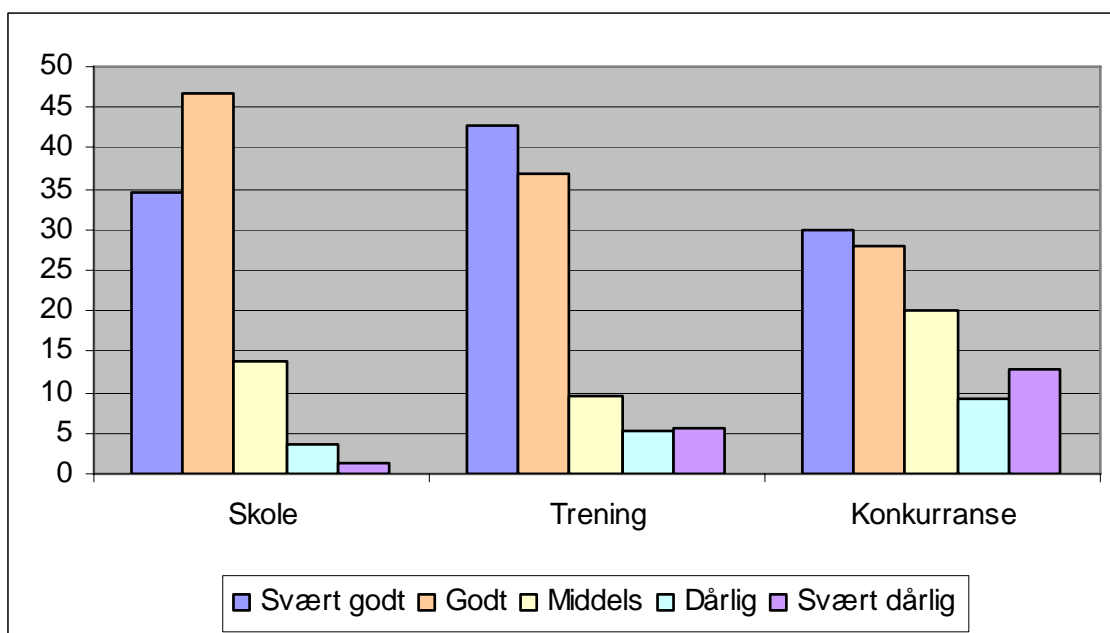
Figur 61: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett

³⁹ 1 = Nei aldri, 2 = en dag, 3 = 2-3 dager, 4 = 4-5 dager, 5 = 6-7 dager

⁴⁰ 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = sjelden, 5 = aldri

Trivsel

Ved å se nærmere på trivselen på skole, trening og konkurranse ser man relativt like tendenser, der majoriteten trives enten godt eller svært godt. En nærmere titt på tallene viser at ca 34,5 % trives svært godt på skolen sammenlignet med 29,8 % under konkurranse og 42,7 % på trening. Det er derimot en større andel som trives godt på skolen (46,8%) i forhold til trening (36,7%) og konkurranse (28,1%). Det er ca. 5 % av ungdommen som oppgir at de trives dårlig eller svært dårlig på skolen, mens 14 % svarer middels trivsel. Ser man nærmere på de som trives dårlig og svært dårlig under konkurranse er det her i underkant av 22 %, mens det på trening er 11 %. Det er derimot dobbelt så mange som svarer middels trivsel under konkurranse (20%) enn på trening (10%).

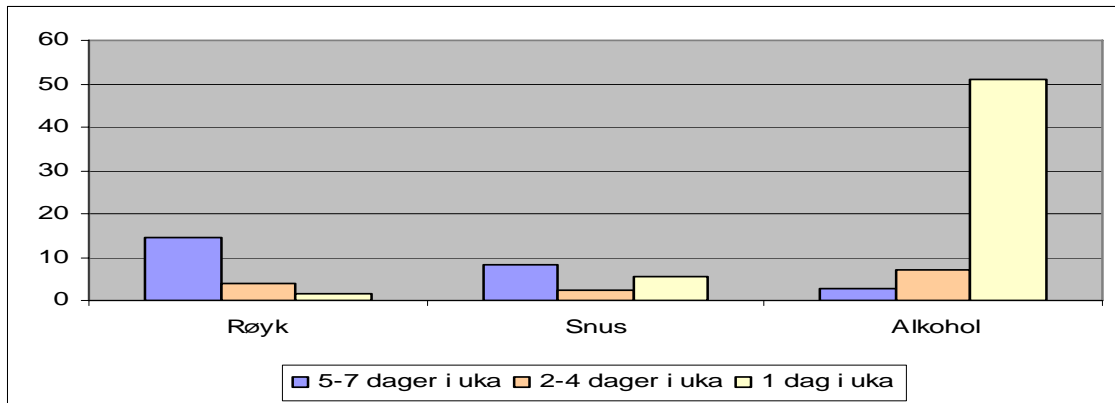
Figur 62: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.

Gjennomsnittsbetvarelsen for trivsel på trening er 1,8 og plasserer seg derimot rett i underkant av godt⁴¹. På skolen er gjennomsnittsbetvarelsen noe høyere (2,3) og plasserer seg da mellom godt og middels. Trivsel under konkurranse plasserer seg likt med skole, hvor også den har en gjennomsnittsbetvarelse på 2,3. Kort oppsummert så trives ungdommen på din skole best på trening før skolen og under konkurranse. Men på tross av en liten variasjon mellom de tre arenaene så viser alle til en tilnærmet god trivsel (2) eller bedre.

⁴¹ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig

Rusmidler

For å kunne presentere bruk av rusmidler på en god måte, har vi valgt å ekskludere svaralternativene *aldri* og *sjelden*, da disse svaralternativene har svært høye verdier og gir en uoversiktlig figur. Figur 63 vil derfor kun vise til de som har svart at de bruker rusmidler 1 dag eller oftere.

Figur 63: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol

Røyk

Det er ca 1,5 % av ungdommen fra skolen som oppgir at de røyker 1 dag i uka. En andel som ser ut til å være en halvering av de andre videregående skolene på 2,8 %. 4 % av ungdommen røyker 2-4 dager i uka, mens hele 14,5 % røyker 5-7 dager i uka. Ser man nærmere på hvor mye ungdommen røyker i gjennomsnitt, ligger den på 4,94 som blir rett i underkant av *aldri*⁴².

Snus

På skolen er det 5,6 % som snuser 1 dag i uka, kun 2,3 % oppgir at de snuser 2-4 dager, mens 8,4 % sier de snuser 5-7 dager i uka. Det vil si at 16,4 % snuser 1 dag i uka eller mer, en noe lavere andel sammenlignet med de andre videregående skolene på 22,4 %. Den gjennomsnittlige snusbruken viser seg å være så å si identisk med røykbruken ovenfor på 4,96 - svært nær *aldri* (5).

⁴² 1 = 5-7 dager, 2 = 2-4 dager, 3 = 1 dag i uka, 4 = Sjelden, 5 = Aldri

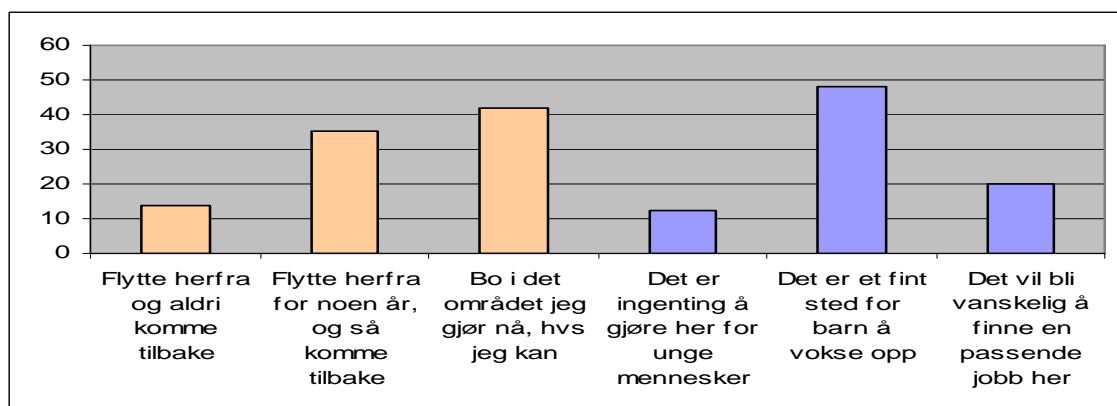
Alkohol

På spørsmål om ungdommens mengde alkoholkonsum viser det seg at 51 % drikker alkohol 1 dag i uka, en noe større andel enn de andre videregående skolene på 41 %. Andelen som drikker alkohol 2-4 dager er også noe større på henholdsvis 7 % og 5 %. Ungdommen oppgir at ca 3 % drikker 5-7 dager i uka. Gjennomsnittet ligger her på 4,6 og faller da midt mellom aldri (5) og sjelden (4).

Bomiljø og framtidstanker

For å prøve å danne et bilde av ungdommens opplevelse av bomiljø, stilte vi en del spørsmål hvorav noen tilfeldige har blitt valgt ut som representativ. På påstanden om at det ikke er noe å gjøre for unge mennesker i sin bygd er det ca. 12 % som sier seg svært enig. Påstanden om at det er et fint sted for barn å vokse opp har kun marginale forskjeller sammenlignet med hele utvalget, på henholdsvis 48,2 % og 48,6 % som sier seg svært enig. Små forskjeller ser man også på påstanden om at det er vanskelig å finne seg en passende jobb. Der det er 20 % som sier seg svært enig på din skole sammenlignet med 17 % hos de andre videregående skolene.

På spørsmål om ungdommens framtid i kommunen, er det ca 14 % som oppgir at de vil flytte bort for godt. 35 % mener de vil komme tilbake, noe som er en litt lav andel sammenlignet med de andre skolene på 45 %. Hele 42 % oppgir et ønske om å bli værende i kommunen, som er en nesten dobling sett opp mot de andre videregående skolene på 22 %.

Figur 64: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.

Ser man på den gjennomsnittlige besvarelsen kommer det tydelig fram at ungdommen i denne kommunen er positive i forhold til sitt bomiljø. Det laveste gjennomsnittet (1,64⁴³) var på påstanden om at *bomiljøet er et fint sted å vokse opp*. Det høyeste gjennomsnittet (2,62) hadde påstanden om at *det ikke er noe å finne på i kommunen*. Men dette spørsmålet hadde også størst spredning av svarene. Spørsmålene angående sin framtid i kommunen viste derimot en positiv tendens hvor spørsmålene om å *bli og flytte og komme tilbake* begge hadde et gjennomsnitt på henholdsvis 1,8 og 2⁴⁴. På spørsmålet om å *flytte og aldri komme tilbake* ser man den samme positive trenden med et gjennomsnitt på 2,40, altså mellom *usikker* og *nei*.

⁴³ ■ 1 = Svært godt, 2 = Godt, 3 = Dårlig, 4 = Svært dårlig
⁴⁴ ■ 1 = Ja, 2 = Usikker, 3 = Nei

Figuroversikt

Sør-Trøndelag

Figur 1: Antall dager svett og andpusten i uka.....	13
Figur 2: Mengde fysisk aktivitet fordelt på alder.....	13
Figur 3: Mengde fysisk aktivitet fordelt på kjønn.....	14
Figur 4: Mengde fysisk aktivitet sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	14
Figur 5: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	15
Figur 6: Antall dager man deltar i den organiserte idretten fordelt på alder.....	15
Figur 7: Antall dager man deltar i den organiserte idretten fordelt på kjønn.....	16
Figur 8: Deltagelse i den organiserte idretten sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	16
Figur 9: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På fylkesnivå.....	17
Figur 10: De som trives svært godt på skole, trening og konkurranse fordelt på alder.....	17
Figur 11: De som trives svært godt på ulike arenaer fordelt på kjønn.....	18
Figur 12: Trivsel hjemme sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	19
Figur 13: Trivsel på skolen sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	19
Figur 14: Trivsel på trening sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	20
Figur 15: Trivsel under konkurranse sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	20
Figur 16: Antall dager konsumering i uka av røyk, snus og alkohol.....	21
Figur 17: Antall dager i uka man røyker fordelt på alder.....	21
Figur 18: Antall dager i uka man røyker fordelt på kjønn.....	22
Figur 19: Antall dager man snuser i uka fordelt på alder.....	22
Figur 20: Antall dager i uka man snuser fordelt på kjønn.....	23
Figur 21: Antall dager i uka man drikker alkohol fordelt på alder.....	23
Figur 22: Antall dager man drikker alkohol fordelt på kjønn.....	24
Figur 23: Holdninger til konsum av alkohol og narkotika.....	24
Figur 24: Forhold til alkohol; venners forhold og drikkepress.....	25
Figur 25: Om sitt bomiljø.....	25
Figur 26: Om bomiljø og framtidstanker.....	26
Figur 27: Påstander om bomiljø fordelt på alder.....	27
Figur 28: Påstander om bomiljø fordelt på kjønn.....	27
Figur 29: Påstander om bomiljø sett i et utviklingsperspektiv fra 1996 til 2006.....	28

Delutvalg 2

Figur 30: Antall dager svett og andpusten i uka.....	31
Figur 31: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	31
Figur 32: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.....	32
Figur 33: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	33
Figur 34: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	34

Delutvalg 3

Figur 35: Antall dager svett og andpusten i uka.....	38
Figur 36: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	38
Figur 37: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	39
Figur 38: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	40
Figur 39: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	41

Delutvalg 4

Figur 40: Antall dager svett og andpusten i uka.....	45
Figur 41: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	45
Figur 42: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	46
Figur 43: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	47
Figur 44: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	48

Delutvalg 5

Figur 45: Antall dager svett og andpusten i uka.....	52
Figur 46: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	52
Figur 47: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	53
Figur 48: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	54
Figur 49: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	55

Delutvalg 5

Figur 50: Antall dager svett og andpusten i uka.....	59
Figur 51: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	59
Figur 52: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	60
Figur 53: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	61
Figur 54: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	62

Delutvalg 6

Figur 55: Antall dager svett og andpusten i uka.....	65
Figur 56: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	65
Figur 57: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	66
Figur 58: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	67
Figur 59: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	68

Delutvalg 7

Figur 60: Antall dager svett og andpusten i uka.....	72
Figur 61: Antall dager i uka man deltar i organisert idrett.....	72
Figur 62: Trivsel i skole, på trening og under konkurranse. På kommunenivå.	73
Figur 63: Antall dager i uka man røyker, snuser og konsumerer alkohol.....	74
Figur 64: De som har svart ja og svært enig på påstander om bomiljø og framtidstanker.....	75

Tabelloversikt

Sør-Trøndelag

Tabell 1: Fordeling av utvalget på fylkesnivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 12

Tabell 2: Fordeling av utvalget på fylkesnivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent..... 12

Delutvalg 2

Tabell 3: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 29

Tabell 4: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. 29

Delutvalg 3

Tabell 5: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 36

Tabell 6: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. 36

Delutvalg 4

Tabell 7: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 43

Tabell 8: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. 43

Delutvalg 5

Tabell 9: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 50

Tabell 10: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. .. 50

Delutvalg 6

Tabell 11: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 57

Tabell 12: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. .. 57

Delutvalg 7

Tabell 13: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 63

Tabell 14: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. .. 63

Delutvalg 8

Tabell 15: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter kjønn. I frekvens og prosent..... 70

Tabell 16: Fordeling av utvalget på kommunenivå etter klasstrinn. I frekvens og prosent. .. 70

Referanseliste

Brottveit, Å. (1998): Barnevennlige samfunn? En studie av tre bygders sosiale nettverk og oppvekstbetingelser i Rømskog, Marker og Rakkestad. Forskningsrapport nr. 1/98. Oslo: Diakonhjemmets høskolesenter.

Danielsen, I-J., Skaar, K., Skaalvik, E. M. (2007). De viktige få – analyse av elevundersøkelsen 2007. Oxford research as. Kristiansand.

Gjerset, A., Haugen, K., Holmstad, P. (2006): Treningslære. 3. utgave. Universitetsforlaget

Grue, L. (1985): Bedre enn sitt rykte. Oslo, STUI.

Ingebrigtsen, J. E. (2004): Ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal. Trondheim, NTNU.

Ingebrigtsen, J. E. og Sæther, S. A. (2005): MOT i ungdomsskolen 2004-2005. Senter for idrettsforskning. NTNU Samfunnsforskning as. Rapport 1/05.

Lysgård, H. K., Ryntveit, A. K. og Karlsen, J. (2002): Å bo på landet - et valg av livsstil. En studie av Marnardal og Åseral. FoU-rapport 15/00. Krisitansand: Agderforskning.

Norges idrettsforbund (2002): Tilstandsrapporten for norsk idrett. Oslo.

Nossum, G. (2004): Bruk av rusmidler blant unge i innherad. Resultater fra en spørreundersøkelse blant 8.-10.- klassinger i i Innherad samkommune i 2004. Nord-Trøndelagsforskning. Steinkjer.

Nossum, G. (2005): Ungdom og rus- Steinkjer 2005. Resultater fra en spørreundersøkelse blant 8.- 10.- klassinger i Steinkjer kommune i 2005. NTF-arbeidsnotat 3/05.

Orderud, G. I. (2001): Unge voksne i utkant-Norge. Stedstilknytning og stedsoppfatning. NIBR-notat nr. 102. Oslo: Institutt for by- og regionforskning.

Sisjord, M. K. (1993): Idrett og ungdomskultur. Bø-ungdom i tall og tale. Norges idrettshøgskole, Oslo.

Skretting, A. og Bye, E. K. (2003): Bruk av rusmidler blant norskse 15-16 åringer. Resultater fra den norske delen av de europeiske skoleundersøkelsene- ESPAD 1995, 1999 og 2003. SIRUS rapport nr 5/2003. Statens institutt for rusmiddelforskning. Oslo.

Skretting, A. (2007): Ungdoms bruk av rusmidler. Hovedresultater fra de årlige ungdomsundersøkelsene 1968-2007. SIRUS. www.sirus.no.

Stenbacka, S. (2001): Landsbyboende i innfytarnas perspektiv. Intention och handling i lokalsamhället. Avhandling. Geografiske regionstudier nr. 42. Uppsala: Uppsala universitet

Villa, M. (2005): Bygda som bustad. Rapport nr. 1/05. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Wedde, E. og Lindbak, R. L. (2005): Tobakksbruk i ungdomsskolen 2005. TNS gallup. www.shdir.no/tobakk.